

Årsregnskap for regnskapsåret 2013

Organisasjonsnr: 997 597 575
Navn/foretaksnavn: ROMERIKE KRISESENTER IKS
Forretningsadresse: Korshagen 35-37
2020 SKEDSMOKORSET

Brønnøysundregistrene
07.09.2020

Brønnøysundregistrene

Postadresse: 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

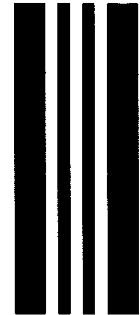
Brønnøysundregistrene - Regnskapsregisteret

2014 . 120360

VEDLEGG TIL ÅRSREGNSKAP 2013

ROMERIKE KRISESENTER IKS Postboks 57 2001 LILLESTRØM	Organisasjonsnr.	IKS
	997 597 575	

Registrerte opplysninger per 16.06.2014		Eventuelle endringer dette regnskapsåret	
Startdato	Avslutningsdato	Startdato	Avslutningsdato
01.01.2013	31.12.2013		
Konsernforhold Foreninger som følger regler for frivillig virksomhet, kan ikke være morselskap	Morselskap NEI	Endret konsernforhold ☐ Morselskap ☐ Ikke morselskap	

Kun for aksjeselskap som har meldt fravalg av revisjon

Selskapet har besluttet at årsregnskapet ikke skal revideres Ja

Årsregnskapet er utarbeidet av ekstern autorisert regnskapsfører Ja

Ekstern autorisert regnskapsfører har i løpet av regnskapsåret bistått ved den løpende regnskapsføringen eller utført andre tjenester for selskapet enn å utarbeide årsregnskapet Ja

Årsregnskapet er satt opp etter reglene for frivillig virksomhet Avkrysning er kun aktuelt for foreninger (FLI) som er registrert i Frivillighetsregisteret

Hvis enheten ikke følger norsk regnskaplov eller frivillighetsregisterloven, kryss av IFRS selskap IFRS konsern

Hvis enheten velger å avvike fra regnskaploven § 6-1, kryss av Funksjon selskap Funksjon konsern

Følges regnskapsreglene for små foretak? Ja Nei

Jeg bekrefter at vedlagte årsregnskap er fastsatt av kompetent organ den _____ Dato

Sted/dato, Underskrift av representant for enheten

VEDLEGG

Bare til bruk for Regnskapsregisteret *Ten*

G NYVE Admr Kregn Ja Nei Aktiv. regn

M Rets Ant.s

ov.b årsb res bal e.bal gj.bal rev i-rev k-res k-bal k-n k-rev i-k-rev n

k-regn kto d.k ik-fv konsf ifrs fr-rev funk u.off brev

BR-1001-11

Økonomiske oversikter

60 Romerike krisesenter IKS - 2013 11.03.2014

Regnskapsskjema – Drift	Note	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter:					
Salgsinntekter		4.663,00	0,00	0,00	200,55
Refusjoner	3, 10	16.277.379,89	9.876.000,00	9.876.000,00	9.715.850,33
Overføringer		0,00	0,00	0,00	0,00
Andre driftsinntekter	6	338.118,00	95.000,00	95.000,00	667.503,12
Sum driftsinntekter		16.620.160,89	9.971.000,00	9.971.000,00	10.383.554,00
Driftsutgifter:					
Lønn inkl. sosiale utgifter	2	7.518.767,85	7.454.000,00	7.454.000,00	6.295.634,27
Kjøp av varer og tjenester		2.438.259,00	2.261.000,00	2.261.000,00	1.828.909,91
Overføringer		328.031,22	120.000,00	120.000,00	638.512,63
Kalkulatoriske avskrivninger		0,00	0,00	0,00	0,00
Andre driftsutgifter		65.066,83	136.000,00	136.000,00	70.816,60
Fordelte utgifter		0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsutgifter:		10.350.124,90	9.971.000,00	9.971.000,00	8.833.873,41
Brutto driftsresultat:		6.270.035,99	0,00	0,00	1.549.680,59
Finansposter:					
Renteinntekter	9	259.969,22	0,00	0,00	16.439,43
Renteutgifter		359.375,50	0,00	0,00	1.670,40
Avdrag på lån		0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på lån		0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån		0,00	0,00	0,00	0,00
Motpost avskrivninger		0,00	0,00	0,00	0,00
Ordinært resultat (Res. før interne finansierings)		6.170.629,71	0,00	0,00	1.564.449,62
Interne finansieringstransaksjoner:					
Avsetninger	8	1.337.926,65	0,00	0,00	667.503,12
Bruk av tidligere avsetninger	8	1.169.633,43	0,00	0,00	467.839,42
Brukt til finansiering av utgifter i kapitalregnsk		5.577.944,80	0,00	0,00	195.152,49
Regnskapsmessig resultat (Res. etter interne fi		424.391,69	0,00	0,00	1.169.633,43

Økonomiske oversikter

60 Romerike krisesenter IKS - 2013 11.03.2014

Bruker: EVAMOB Klokken: 12:15 Program: XKOST-H0 Versjon: 11

Økonomiske oversikter

Utvalgskriterier

Selskap Romerike krisesenter IKS

Region ROMERIKE KRISESENTER IKS

Regnskapsår

Periode -

Spesifikasjon pr

Styringsparametre

Ikke ta med budsjettendringer

Periodisert budsjett

Driftsbudsjett

Investeringsbudsjett

Driftsregnskap

Investeringsregnskap

Balanse Bruk Kostrakoder

Balansesiffer

Antall

Starter på

Detaljer

Økonomiske oversikter

60 Romerike krisesenter IKS - 2013 11.03.2014

Regnskapsskjema – Investering	Note	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer:					
Investeringer i varige driftsmidler	10	35.933.845,90	0,00	0,00	1.775.096,75
Utlån, kjøp av aksjer og andeler		0,00	0,00	0,00	0,00
Sum investeringer		35.933.845,90	0,00	0,00	1.775.096,75
Finansiering:					
Bruk av lånemidler	9	31.935.845,36	0,00	0,00	0,00
Salg av Anleggsmidler / fast eiendom		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd og refusjoner vedr. investeringer		0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån		0,00	0,00	0,00	0,00
Salg av aksjer og andeler		0,00	0,00	0,00	0,00
Bidrag fra årets driftsbudsjett/-regnskap	10	5.577.944,80	0,00	0,00	195.152,49
Netto avsetninger	8	-1.579.944,26	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering:		35.933.845,90	0,00	0,00	195.152,49
Udekket/udisponert		0,00	0,00	0,00	-1.579.944,26

Økonomiske oversikter

60 Romerike krisesenter IKS - 2013 11.03.2014
Regnskapsskjema – BALANSE

	Note	Regnskap 2013	Regnskap 2012
EIENDELER:			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler		0,00	0,00
Faste eiendommer og anlegg	10	32.130.997,85	1.775.096,75
Utstyr, maskiner og transportmidler		0,00	0,00
Utlån		0,00	0,00
Konserninterne langsiktige fordringer		0,00	0,00
Aksjer og andeler		0,00	0,00
Pensjonsmidler	5	2.934.028,00	1.764.527,00
Sum anleggsmidler:		35.065.025,85	3.539.623,75
Omløpsmidler			
Varer		0,00	0,00
Kortsiktige fordringer		3.352.634,26	630.917,94
Konserninterne kortsiktige fordringer		0,00	0,00
Premieavvik	5	150.803,69	9.945,00
Aksjer og andeler		0,00	0,00
Sertifikater		0,00	0,00
Obligasjoner		0,00	0,00
Kasse, bankinnskudd	7	27.491.347,64	1.900.849,63
Sum omløpsmidler:		30.994.785,59	2.541.712,57
SUM EIEDELER:		66.059.811,44	6.081.336,32
EGENKAPITAL OG GJELD:			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	6	2.472.757,26	1.134.830,61
Bundne driftsfond	6	11.790,34	11.790,34
Ubundne investeringsfond		0,00	0,00
Bundne investeringsfond		0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest		0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk (Drift)		424.391,69	1.169.633,43
Regnskapsmessig merforbruk (Drift)		0,00	0,00
Utdisponert i inv.regnskapet		0,00	0,00
Udekket i inv.regnskapet		0,00	-1.579.944,26
Likviditetsreserve		0,00	0,00
Kapitalkonto	4	402.916,02	1.233.669,49
Sum egenkapital:		3.311.855,31	1.969.979,61
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Ihendehaverobligasjonstån		0,00	0,00
Pensjonsforpliktelser	5	2.712.965,21	2.292.655,00
Sertifikatlån		0,00	0,00
Annen langsiktig gjeld		0,00	0,00
Konsernintern langsiktig gjeld		0,00	0,00
Avsetning for forpliktelser		55.000.000,00	0,00
Sum langsiktig gjeld:		57.712.965,21	2.292.655,00
Kortsiktig gjeld			
Kassekredittlån		0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld		5.034.990,92	1.818.701,71
Konsernintern kortsiktig gjeld		0,00	0,00
Premieavvik		0,00	0,00
Sum kortsiktig gjeld:		5.034.990,92	1.818.701,71
SUM EGENKAPITAL OG GJELD:		66.059.811,44	6.081.336,32
Memoriakonti			
Ubrukte lånemidler		23.064.154,64	0,00
Ubrukte konserninterne lånemidler		0,00	0,00

Økonomiske oversikter

---

60 Romerike krisesenter IKS - 2013 11.03.2014

Andre memoriakonti

Motkonto for memoriakontiene

	0,00	0,00
	-23.064.154,64	0,00

Romerike Krisesenter IKS

Note 1 – Regnskapsprinsipper og eierforhold

Selskapets årsregnskap er ført etter kommunale regnskapsprinsipper i henhold til selskapets vedtekter.

Selskapet har et slikt eierforhold pr 31.12.2013:

221	Aurskog-Høland	5,8
237	Eidsvoll	8,3
229	Enebakk	2,0
227	Fet	4,1
234	Gjerdrum	2,4
239	Hurdal	1,0
230	Lørenskog	12,8
238	Nannestad	4,3
236	Nes	7,5
233	Nittedal	8,3
228	Rælingen	6,2
231	Skedsmo	19,1
226	Sørumsund	6,2
235	Ullensaker	12,0
Sum		100,0

Romerike Krisesenter IKS

Note 2 – Godtgjørelser

Sum godtgjørelser utgjør for regnskapsåret 2013 kr 391 200.
Dette er godtgjørelse til styret og representantskapet.

	Beløp
Styrets leder	90 800
Styrets nestleder	54 600
Øvrige styremedlemmer og representantskapet	245 800
Annen lønn	27 471
Sum annen lønn og trekkpl.forsikr.	418 671

Romerike Krisesenter IKS

Note 3 – Overført fra eierkommuner

Nr	Kommune	Beløp
221	Aurskog-Høland	563 196
237	Eidsvoll	816 964
229	Enebakk	198 112
227	Fet	401 512
234	Gjerdrum	232 456
239	Hurdal	100 396
230	Lørenskog	1 273 716
238	Nannestad	429 320
236	Nes	719 780
233	Nittedal	810 652
228	Rælingen	610 996
231	Skedsmo	1 877 872
226	Sørumsund	608 008
235	Ullensaker	1 173 020
Sum		9 816 000

Romerike Krisesenter IKS

Note 4 – Kapitalkonto

Kapitalkonto	DEBET	KREDIT
INNGÅENDE BALANSE		1 233 669
Aktivering av fast eiendom og anlegg		30 355 901
Aktivering av pensjonsmidler		1 169 501
Bruk av midler fra eksterne lån	31 935 845	
Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensj. forpliktelse	(28 978)	
Endring pensjonsforpliktelser	449 288	
UTGÅENDE BALANSE	402 916	
SUM	32 759 072	32 759 072

Romerike Krisesenter IKS

Note 5 – Pensjon

Romerike krisesenter IKS har sine pensjoner i DNB Liv. Fremtidige premier vil påvirkes av risikomessige over- og underskudd på nåværende og tidligere ansatte i selskapet samt andre selskaper som inngår i pensjonsordningen. Premien vil også påvirkes av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

Regnskapsføringen av pensjon skjer etter forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 13.

Årets premieavvik har redusert årets pensjonsutgifter i 2013, og vil føres i regnskapet neste år som en kostnad i henhold til reglene. Selskapet har et premiefond på kr 178 652,33 som står hos DNB Liv. Dette kan benyttes til å redusere fremtidige pensjonsutgifter.

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og beregnet akkumulert premieavvik og beregningsforutsetningene:

	DNB Liv		
	2013	2012	
Pensjonsmidler 31.12.	2 934 028	1 764 527	(balansekonto 5204100)
Brutto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	2 676 679	2 227 391	(balansekonto 5404100)
Akkumulert premieavvik pr. 31.12. inkl arb.g.avg.	150 804	9 945	(balansekonto 5194100)
Arb.avg. av netto pensj.forpliktelse pr. 31.12.	-36 286	65 264	(balansekonto 5401400)

Beregningsforutsetninger

Økonomiske forutsetninger	DNB Liv
Avkastning på pensjonsmidler	5 %
Diskonteringsrente	4 %
Årlig lønnsvekst	3 %
Årlig G-regulering	3 %

Estimatavvik 01.01

	DNB Liv	
	2013	2012
Estimert/bokført pensjonsmid.01.01.	1 764 527	1 152 712
+/- estimatavvik pr. 01.01.	-400 788	-
IB faktisk pensj.midler 01.01.	-2 165 314	-1 152 712
Estimert/bokført pensj.forpl. 01.01.	-2 227 391	-1 624 292
+/- estimatavvik pr. 01.01.	-187 258	0
IB faktiske pensj.forpliktelse 01.01.	2 040 133	1 624 292

Estimatavvik

Tidligere års estimatavvik pr. 31/12/2012	Estimatavvik oppstått i år 2013	Amortisert i år 2013	Estimatavvik pr.31/12/2013
--	---------------------------------------	----------------------------	-------------------------------

DNB Liv:

Estimatavvik pensjonsmidler	0	-400 788	-26 719	-374 068
Estimatavvik pensjonsforpliktelser	0	-187 258	-12 484	-174 774
Brutto estimatavvik			-39 203	
Amortisert premieavvik i år			-8 716	
Netto estimatavvik			-47 919	

Romerike Krisesenter IKS

Note 6 – Fond

Kontonr	Tekst	Saldo pr 31.12.2013
Disposisjonsfond		
5560002	Overskuddsfond	1 778 086
Bundne driftsfond		
5560001	Gavefond	694 671
5510001	Fond nettverksgruppe	11 790

Romerike Krisesenter har egen bankkonto for gaver der innbetalinger fra ulike givere bokføres. Kostnader som skal dekkes av gavepenger, blir utbetalt fra driftskontoen gjennom året, og kontoregulering foretas i begynnelsen av påfølgende år.

Mottatte gaver i 2013 er kr 338.118.

Romerike Krisesenter IKS

Note 7 – Spesielle regnskapstransaksjoner

Kontantkasser

Ordinær kontantkasse har saldo på kr 11.622 pr 31.12.2013.

I tillegg har Romerike Krisesenter en bankkonto som brukes for utbetaling av støtte fra NAV til klienter som av ulike årsaker ikke har egen bankkonto. Denne bankkontoen er ikke en del av Romerike Krisesenters løpende driftsregnskap, men bevegelse i saldo blir bokført i balansen pr 31.12. hvert år.

Romerike Krisesenter IKS

Note 8 – Avsetninger og bruk av avsetninger

FRA DRIFTSREGNSKAPET	
	Fra drift
Bruk av tidligere års regnsk.m. overskudd	1 169 633
Avsetninger fond	1 337 927
Sum avsatt	168 293
FRA INVESTERINGSREGNSKAPET	
	Fra investering
Bruk av tidligere års regnsk.m. overskudd	(1 579 944)
SUM BRUK INVESTERING	1 579 944

Romerike Krisesenter IKS

Note 9 – Eksterne inntekter og utgifter

Eksterne inntekter og utgifter

	Driftsregnskapet	Investeringsregnskapet
Eksterne finansieringsinnt.	259 969	33 051 434
Eksterne finansieringsutg.	359 376	.

I driftsregnskapet består eksterne inntekter og utgifter av finanstransaksjoner

I investeringsregnskapet er det bruk av lånemidler

Romerike Kriesesenter IKS

Note 10 – Investeringer og anleggsmidler

Styret har gjennom vedtak av budsjett og økonomiplan vedtatt investeringsbudsjett over 2 år med kr 55 mill ifm bygging av nytt kriesesenter. Planene er behandlet i representantskap.

Representantskapet vedtok også i møtet 19.12.2012 i sak 19/2012 følgende: «Representantskapet gir selskapets styre fullmakt til å ta opp lån inntil kr 55 mill med formål å bygge nytt kriesesenter.»

Selskapet har ment at alle refusjoner fra momskompensasjon som gjelder investeringen skal overføres til investeringsregnskapet i 2013.

Stort avvik i budsjettet vedr refusjoner begrunnes med en stor, ikke budsjettert, refusjon av mva, stor kr 5,6 mill. Ut over dette er det et budsjettavvik i refusjoner på ca 1 mill, som skyldes ikke budsjetterte sykelønns- og mva-refusjoner for driftsregnskapet.

Romerike Kriesesenter IKS har i 2013 investert netto ca kr 30,4 mill. Investeringen er finansiert ved bruk av lånemidler. Selskapet har også dekket investering fra 2012 i investeringsregnskapet på kr 1,5 mill med bruk av lånemidler.

Investeringen er aktivert i balansen med ca kr 30,4 mill.

Avskrivinger vil ikke bli foretatt før året etter at bygget er tatt i bruk.

Balansførte verdier	Regnskap 2013	Regnskap 2012	Anskaffet 2013
Faste eiendommer og anlegg	32 130 998	1 775 097	30 355 901

**NEDRE ROMERIKE
DISTRIKTSREVISJON**

***Rapport til kontrollutvalgene i
Skedsmo, Lørenskog, Nittedal, Rælingen,
Fet, Sørum, Aurskog-Høland og Nes***

Eierskapskontroll med

Romerike Krisesenter IKS

Januar 2014

Utført av Oddny Ruud Nordvik

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

INNHOLD

1	BAKGRUNN, FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.....	1
2	METODE.....	1
3	KILDER SOM BAKGRUNN FOR REVISJONENS VURDERINGER.....	3
3.1	INNLEDNING.....	3
3.2	LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS-LOVEN)	3
3.3	OM KRISESENTERLOVEN	4
3.4	LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	4
3.5	ANBEFALINGER FOR GOD EIERSTYRING.....	4
4	NÆRMERE OM ROMERIKE KRISESENTER IKS.....	7
5	EIERMEDLINGER - RAMMEVILKÅR FOR EIERSTYRING.....	8
5.1	KOMMUNENES EIERMELDINGER	8
5.1.1	<i>Innledning</i>	8
5.1.2	<i>Har kommunene tilfredsstillende eiermeldinger og er Romerike Krisesenter IKS omtalt i disse?</i>	9
6	HVORDAN PRAKTISERES EIERSTYRINGEN I ROMERIKE KRISESENTER IKS?.....	10
6.1	INNLEDNING.....	10
6.2	SELSKAPSAVTALEN. EIERSTRATEGIER OG VALGT SELSKAPSFORM FOR ROMERIKE KRISESENTER IKS	10
6.2.1	<i>Valg av selskapsform</i>	10
6.2.2	<i>Formål med selskapet (eierstrategier)</i>	11
6.2.3	<i>Revidering av selskapsavtalen</i>	12
6.2.4	<i>Enkelte andre forhold ved selskapsavtalen</i>	13
6.3	BEHANDLING AV SELSKAPSRELATERTE FORHOLD I EIERKOMMUNENE	14
6.4	SÆRLIG EIERSTYRINGSGREP OVERFOR KRISESENTERET OG OPPFØLGINGEN AV DISSE.....	16
6.4.1	<i>Opplæring av de folkevalgte eierrepresentanter</i>	16
6.4.2	<i>Om valg til styret, godtgjøring, styreinstruks og styreevaluering</i>	17
6.4.3	<i>Instruks til daglig leder, etikkreglement m.m.</i>	19
6.4.4	<i>Rapportering og eieroppfølging ut over representantskapsmøter</i>	19
7	SELSKAPETS ØKONOMISKE UTVIKLING	20
8	ANDRE VIKTIGE FORHOLD VED SELSKAPET OG DRIFTEN	24
8.1	INTERNKONTROLL.....	25
8.2	AVTALEMESSIGE OG REGULATORISKE FORHOLD.....	25
8.3	ORGANISERING OG DRIFT AV SELSKAPET	26
8.4	FORPLIKTELSER VIS A VIS OFFENTLIGE INSTANSER M.M.....	26
9	REVISJONENES SAMLEDE VURDERINGER OG ANBEFALINGER	27

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

1 BAKGRUNN, FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Bakgrunnen for selskapskontrollen er plan for selskapskontroll 2012-2015 som er vedtatt av kommunestyrene i Skedsmo, Lørenskog, Nittedal, og Rælingen. Kontrollutvalgene i Fet, Sørum, Aurskog-Høland og Nes har denne selskapskontrollen på sin plan først i 2015.

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll), jf. kommuneloven § 77 og §§ 13-15 i forskrift om kontrollutvalg av 15. juni 2004 nr. 905.

Denne selskapskontrollen har derfor som formål å gjennomgå og vurdere om kommunenes eierinteresser i Romerike krisesenter IKS utøves i samsvar med kommunestyrenes vedtak og forutsetninger. Kontrollen skjer innenfor rammene av kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften.

Kontrollen tar sikte på å besvare følgende problemstillinger:

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- a. Har den enkelte eierkommunen etablert gode rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
- b. Følges rutinene opp og utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstilling 2:

Opptrer selskapet ellers i tråd med grunnleggende krav og normer for drift og ledelse av et selskap?

Kontrollen er utført av Nedre Romerike distriktsrevisjon i samarbeid med Østre Romerike revisjonsdistrikt (ØRR). Leder for forvaltningsrevisjon Inger Berit Faller (ØRR) har utført kapittel 7.

2 METODE

Denne selskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med kommunelovens regler om selskapskontroll i §§ 77 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Selskapskontrollen har i utgangspunktet en bred tilnærming og søker å fange opp flest mulige problemstillinger relatert til eierskapsoppfølgingen. Kontrollen vil ikke gå i dybden, men heller identifisere problemstillinger som senere kan bli gjenstand for ytterligere undersøkelser.

Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eierens formål. Dette innebærer at kontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En mer utførlig materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller derfor utenfor denne kontrollen.

Rapporten bygger på informasjon fra eierne, styret og administrasjonen samt åpne kilder som Brønnøysundregistrene (foretaksregisteret), www.purehelp.no, www.proff.no, mv. Bruken av kilder utover informasjon fra eierne er gjort for å sikre at eierstyringen også er omsatt i praksis.

Som det fremgår av rapporten vil det enkelte steder presenteres informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjon om den rene eierstyringen. Når dette allikevel tas med er det som bidrag til helhetsbilde som igjen er av sentral verdi for vurdering av eierstyringen i selskapet og om denne fungerer i praksis.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildetilfang i denne selskapskontrollen har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å gjennomføre kontrollen i tråd med de problemstillinger kontrollutvalgene har vedtatt.

Når det gjelder tilbakemeldingene fra eiere og styret har dette vært gjennomført ved besvarelse av et egenerklæringsskjema. Skjemaet ble sendt alle representantskapsmedlemmene selv om selve kontrollen avgrenser seg til de 8 eierkommunene som faller inn under NRD og ØRRs distrikter. Dette ble gjort for å få et helhetsbilde av eierstyringen.

Det var 7 av 14 representanter returnerte skjema, 6 av representantene hadde besvart spørsmålene. De 6 svarene (Fet, Lørenskog, Skedsmo, Rælingen, Aurskog-Høland og Hurdal) var gjennomgående velfunderte, grundige og konsistente. På denne måten har de bidratt til å skape tydelighet og transparens rundt gjennomføringen av denne eierskapskontrollen.

Det er også gjennomført intervju med styreleder og daglig leder i selskapet.

Rapporten har vært på høring blant alle representantskapsmedlemmene, også dette for å sikre et så korrekt bilde som mulig av selskapet og eierstyringen.

3 KILDER SOM BAKGRUNN FOR REVISJONENS VURDERINGER

3.1 Innledning

De innsamlede data vurderes opp mot ulike kilder som regulerer og setter krav til en virksomhet. I dette prosjektet vurderes data opp mot:

- Lover og forskrifter
- Anerkjente anbefalinger for god eierstyring:
  - KS Eierforums 19 anbefalinger for eierstyring
  - Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) har gitt ut standarden *Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse*. Den er først og fremst utarbeidet for kommersielle aksjeselskaper, men like fullt relevante for IKSer
- Annen anerkjent teori om eierstyring
- Deler av selskapets vedtekter er brukt som vurderingskriterier, andre deler er brukt som funn i forhold til krav man alminnelig stiller til en selskapsavtale.

Nedenfor gis en kort gjennomgang av de mest sentrale kildene som blir brukt for å vurdere selskapet og dets eierstyring. Det er også andre relevante kilder men disse omtales kun i den sammenheng de er relevante.

3.2 Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)

Denne selskapsformen er regulert i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6 (IKS-loven). Loven stiller krav til at deltakerne må inngå en selskapsavtale. Avtalen er det rettslige grunnlaget for samarbeidet mellom kommunene. En slik avtale skal opprettes når samarbeidet blir etablert, og gjelder både som stiftelsesdokument og vedtekt for selskapet.

Representantskapet er det øverste organet i selskapet og skal ha minst én representant fra hver kommune. Representantene velges av kommunestyrene/fylkestingene selv. Det enkelte kommunestyre har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Dette innebærer at flertallet i kommunestyret/fylkestinget kan gi representanten(e) sin(e) instruks om hvordan de skal stemme i representantskapet. Etter loven skal saker som regnskap, budsjett og økonomiplan behandles av representantskapet. Deltakerne kan også skaffe seg mer kontroll over selskapet ved å fastsette i selskapsavtalen at visse typer saker som ellers skal avgjøres av styret, må godkjennes av representantskapet.

Representantskapet utøver også kontroll gjennom å bestemme sammensetningen av styret (med unntak av eventuelle medlemmer fra de tilsatte). Det kan instruere styret og omgjøre beslutningene deres.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

3.3 Om krisesenterloven

Det å drive krisesenter ble en lovpålagt oppgave for kommunene fra 01.01.2010. Formålet med krisesenterloven er å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold i nære relasjoner.

Krisesenterloven § 2 sier noe om kravet til innholdet i krisesentertjenesten. Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet. Krisetilbudet skal omfatte et heldøgns krisesenter eller et tilsvarende trygt botilbud, et dagtilbud, en døgnåpen krisetelefon, og et tilbud om oppfølging i reetableringsfasen. Krisesentertilbudet skal bestå av alle de fire tjenestene.

Kommunen kan selv velge hvordan de vil drive og organisere tilbudet, og kan for eksempel delta i interkommunalt samarbeid. Forutsetningene er likevel at kommunen organiserer krisesentertilbudet på en tjenlig og tilfredsstillende måte ut fra de behovene brukerne har.

3.4 Lov om offentlige anskaffelser

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift setter krav til at anskaffelser skal konkurranseeksponeres for å oppnå en mer effektiv bruk av offentlige ressurser. Regelverket skal også sikre at alle leverandører behandles likt, og har like muligheter til å vinne en anbudskonkurranse om å bli leverandør til for eksempel kommunen. Regelverket skal sikre likebehandling, forutsigbarhet og åpenhet rundt anskaffelsesprosessen. Dessuten legger regelverket opp til at anskaffelsene skal være etterprøvbare ved at de må dokumenteres skriftlig.

Forskrift om offentlige anskaffelser er delt inn i tre hoveddeler – og avhengig av størrelsen på anskaffelsen og hvilke kontraktstype det er snakk om¹, kommer ulike deler av forskriften til anvendelse. Jo større verdi på kontrakten som skal anskaffes, desto flere formelle krav stilles til gjennomføring og dokumentasjon av prosessen. Verdien av den kontrakten som skal ut på anbud er avgjørende for hvilke regler som slår inn og regulerer anskaffelsesprosessen.

3.5 Anbefalinger for god eierstyring

Generelt om eierstyringsprinsipper

Kommunens Sentralforbund (KS) sitt eierforum har utarbeidet et sett med anbefalinger om hvordan eierskap bør forvaltes og hvilke system og rutiner kommunen bør etablere. I nyhetsmeldingen som ble gitt ut i forbindelse med lanseringen av anbefalingene var budskapet; – gjør som anbefalingen sier eller begrunn hvorfor man i enkelte tilfeller ikke følger anbefalingene. I den sist oppdaterte versjonen (februar 2010) omtaler KS nitten tema med tilhørende anbefalinger:

---

¹ For tjenestekontrakter er det viktig å ta stilling til om det er en prioritert eller uprioritert tjeneste som skal anskaffes. Dette får betydning for hvilke deler av regelverket som kommer til anvendelse.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

KS anbefalinger for god eierstyring:

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte
2. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
3. Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter
4. Vurdering og valg av selskapsform
5. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet
6. Tilsyn og kontroll med kommunale foretak og med forvaltningen av kommunenes interesser i selskaper
7. Sammensetning og funksjon av eierorgan
8. Gjennomføring av eiermøter
9. Eiers krav til profesjonelle styrer i kommunal sektor
10. Valgkomité for styreutnevning i aksjeselskap og interkommunale selskap
11. Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene
12. Styresammensetning i konsernmodell
13. Oppnevning av vararepresentanter
14. Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene
15. Kjønsrepresentasjon i styrene
16. Godtgjøring til styrerepresentanter
17. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter
18. Utarbeidelse av etiske retningslinjer
19. Åpenhet og klarhet om administrasjonssjefens rolle i kommunale og fylkeskommunale foretak.

Særlig om eiermeldinger og eierstrategier

Det at kommunene har en eierskapsmelding med et relevant innhold er sentralt for å vurdere kommunenes eierstyring på generelt grunnlag. Meldingen skal danne rammeverket for eierstyringen, og er således viktig for å vurdere om kommunene har et grunnlag for å utøve en systematisk og god eierstyring av sine selskaper.

Resch-Knudsen (2011) sier følgende om formålet med en eierskapsmelding:

En eiermelding er ikke ment for å detaljstyre enkelt-selskaper, men angi retningslinjer for å sikre forankring av kommunens eierskap i kommunestyret og utøvelsen av dette gjennom det operative eierorganet. En eiermelding bør derfor være prinsipiell og generell, men konkret på enkeltområder spesielt i forhold til roller, ansvar og oppgaver. Den bør angi rutiner for samhandling mellom kommunen som eier og selskapet (politisk) samt kommunen som bestiller og selskapet som tjenesteleverandør (administrativt). Den bør gi en oppskrift for hvordan eierskapet og styringen av dette utføres i denne kommunen, og gjennom det angi rutiner for oppfølging av eierskapet. Den bør også være et oppslagsverk for folkevalgte, medlemmer i det operative eierorganet, styremedlemmer, administrasjonen i kommunen og selskapene samt andre som kan ha interesse av kommunen som eier av selskaper. (s.163 – 164).

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Telemarksforskning utarbeidet i 2008 en rapport om eierskap – ”Behov og muligheter for politisk styring av selskaper og samarbeid med kommunene” på oppdrag fra Kommunenes Sentralforbund. Rapporten kommer med noen anbefalinger som kan ha betydning for hvor godt man lykkes i en prosess med å lage eierskapsmeldinger. De trekker bl.a. frem følgende:

- Skill mellom eierskapspolitikk og eierstrategi.
  - Med eierskapspolitikk menes et rammeverk for eierstyring, som det vil være viktig å ha politisk tilslutning til, dvs hvilke overordnede premisser kommunen legger til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler (de krav de setter til seg selv). Dette omfatter bl.a. rutiner for rapportering, samt premisser for valg av styremedlemmer, valg av selskapsorganisering og for utøvelse av eierskap.
  - Eierstrategiene er prioriteringer og tiltak overfor det enkelte selskap for å sikre at selskapet ivaretar de målsetninger eierne har.
- Etablér gode rutiner for evaluering og oppfølging.
- Koordinér arbeidet med andre kommuner som er eiere i samme selskaper.

Resch-Knudsen omtaler også eierstrategier i sin bok ”Kommunalt eierskap – roller, styring og strategier (kommuneforlaget 2011). Der heter følgende på side 92:

”(...)det er viktig for kommuner å ha en åpen og uttrykt eierstrategi for sitt eierskap i ulike selskaper. (...)Strategien skal innholde prioriteringer, tiltak og resultatkrav kommunen ønsker for det enkelte selskap, slik at selskapet vet hva de må gjøre for å ivareta eierne målsetting med sitt eierskap. I selskaper med flere eiere er det kompliserende for selskapet om eierne har ulike mål med sitt eierskap.”

Resch-Knudsen (2011) skriver videre om eierstrategier:

”Kommunen bør i forhold til hvert enkelt selskap avklare sitt ståsted og definere sine forventninger. Det mest sentrale dokumentet i denne sammenheng er selskapsavtalen, og da primært gjennom formuleringen av formålsparagrafen. I tillegg bør det utarbeides eierstrategier for det enkelte selskap, gjerne nedfelt i kommunenes eiermelding. (...) Eierstrategien skal beskrive hva kommunen vil oppnå som eier: Hva vil vi med eierskapet til dette selskapet?”

Om generell eierstyring i Romerike Krisesenters selskapsavtale

For alle IKSer er selskapsavtalen obligatorisk. Den er det rettslige grunnlaget for samarbeidet mellom kommunene. En slik avtale skal opprettes når samarbeidet blir etablert, og gjelder både som stiftelsesdokument og vedtekt for selskapet, jfr. IKS-loven § 4.

IKS-loven regulerer mange forhold rundt selskapet, men åpner også for avtalefrihet på enkelte områder. Ufravikelige lovregler stiller således grenser for hva vedtektene kan inneholde. Endringer i selskapsavtalen må behandles slik selskapsavtalen krever, og dreier endringene seg om forhold som nevnt i IKS-loven § 4, 3.ledd skal de i tillegg vedtas av kommunestyrene selv, jf. § 4, 1.ledd.

Hvordan selskapsavtalen beskriver og regulerer selskapets formål er et viktig element i en selskapskontroll, med andre ord må selskapskontrollen vurdere om selskapet driver innfor det formålet eierne har satt opp.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

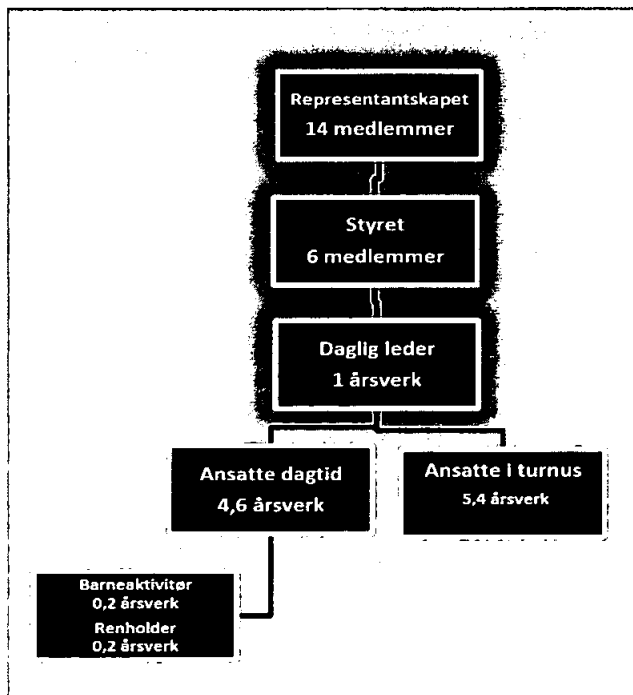
I tillegg kan selskapsavtalen inneholde eierstyringselementer som må følges. Følgende bestemmelser i vedtektene til Romerike Kriresenter IKS er særlig viktige:

- Selskapets formål
- Representantskapets møter og oppgaver
- Valg av styret, styrets myndighet
- Informasjon til eierne
- Endring av selskapsavtalen
- Årsmelding og økonomirapport

4 NÆRMERE OM ROMERIKE KRISESENTER IKS

Selskapet er eiet av 14 kommuner, og samtlige kommuner er representert med en stemme hver i representantskapet. Representantene er valgt for 4 år av gangen, og valgperioden skal følge kommunestyrets valgperiode.

Organisasjonskart fra årsrapporten for 2012:

Selskapskontroll med Romerike Kriresenter IKS

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

De 14 eierkommunene er:

Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Nittedal, Fet, Sørum, Ullensaker, Gjerdrum, Aurskog-Høland, Nes, Nannestad, Eidsvoll, Hurdal og Enebakk. Kommunenes eier- og ansvarsedel i selskapet fastsettes etter innbyggerantall og skal i følge selskapsavtalen revideres årlig.

Selskapet styre har 5 medlemmer, ett av disse er valgt av de ansatte. Representantskapet velger styrets leder. Styret består av følgende personer:

Styreleder: Kari Hauge

Nestleder: Erland Vestli

Styremedlemmer: Dag Jørgensen, Tone Trøen, Sissel Ryen og, Elin Margrethe Udnes (ansattevalgt)

Fungerende daglig leder har i 2012 vært Renate Iversen. Ny daglig leder Laila Durani tiltrådte stillingen 01.12.2013.

Romerike Krisesenter IKS mottok i 2012 8,9 mill i tilskudd fra sine eierkommuner. Netto driftsresultat var 1,6 mill. I følge årsrapporten har det i gjennomsnitt hatt bodd 18 personer daglig på senteret, og dette betyr at kapasiteten er fullt utnyttet.

Selskapet bygger nå nytt Krisesenter som skal stå klart til innflytting sommeren 2014.

5 EIERMEDLINGER - RAMMEVILKÅR FOR EIERSTYRING

5.1 Kommunenes eiermeldinger

5.1.1 Innledning

I dette kapittelet besvares problemstilling nummer 1a:

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- a. Har den enkelte eierkommunen etablert gode rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?

Under dette punktet skal vi se nærmere på kommunenes eiermeldinger. Disse setter generelle rammen for kommunenes eierstyring, og gjelder derfor også for eierstyringen av Romerike krisesenter IKS.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Til grunn for revisjonenes vurderinger legges KS-anbefaling nr. 2:

" Utarbeidelse av eierskapsmelding:

Kommunene skal foreta en politisk gjennomgang av virksomhet som er organisert som selvstendige rettssubjekter eller interkommunale organer gjennom utarbeidelsen av en eierskapsmelding.

Eierskapsmeldingen bør gjennomgås og evalueres hver år i kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal følges av strategier og formål/selskapsavtale for det enkelte selskap. Alt eierskap i selvstendige rettssubjekter skal fremgå på en klar og instruktiv måte i kommunenes årsberetning."

5.1.2 Har kommunene tilfredsstillende Eiermeldinger og er Romerike Krisesenter IKS omtalt i disse?

Alle 8 kommunene har Eiermeldinger som er vedtatt av kommunestyrene. Revisjonens gjennomgang viser at alle meldingene i all hovedsak omhandler og regulerer de tema som KS Eierforum anbefaler for Eiermeldinger.

Gjennomgående er meldingene delt i to hoveddeler – en del som regulerer prinsippene for Eierstyring og en del med oversikt over selskapene kommunen eier. I denne gis det også gjerne en kort oppsummering av statusen og organiseringen til selskapet.

Prinsippene for forankring av den løpende Eierstyringen med selskapet er utformet forskjellig fra kommune til kommune. De fleste kommunene legger opp til en forankring i kommunen av alle, eller de viktigste saker som skal avgjøres i representantskapet (Eierstyringssløyfen som er beskrevet nærmere under punkt 6.3), så vidt revisjonen har forstått gjelder dette både i Skedsmo, Nittedal, Rælingen, Lørenskog, Fet og Sørum.

Aurskog Høland legger i sin Eiermelding opp til årlige Eiermøter, og definerer dette som møter der kommunestyret får informasjon om selskapene, og der Eierstrategier overfor selskapene drøftes. Nes kommune har sluttet seg til en Eiermelding som er utarbeidet av Øvre Romerike utvikling, men slik revisjonene har skjønnet det jobber de også selv med å få på plass en egen Eiermelding.

Revisjonen har videre merket seg det er svært ulikt hvor ofte kommunestyrene har Eiermeldingene til behandling. Noen behandler disse årlig, andre har Eiermeldinger som sist ble kommunestyrebehandlet i 2008. Enkelte Eiermeldinger har regulert hvor ofte meldingen skal revideres, andre har det ikke. Det betyr også at i mange av Eiermeldingene er omtalen av Krisesenteret ikke i tråd med dagens organisering av senteret, se nærmere om dette i gjennomgangen av kommunenes Eiermeldingene som er gjengitt i vedlegg 1.

Revisjonen vil legge til at årsregnskapene til kommunene som oftest inneholder en oversikt (note til regnskapet) over kommunens eierskap og engasjementer i interkommunale sammenslutninger.

6 HVORDAN PRAKTISERES EIERSTYRINGEN I ROMERIKE KRISESENTER IKS?

6.1 Innledning

I dette kapitlet ser vi nærmere på hvordan prinsippene i eierstyringen som følger av KS anbefalingene og som også er nedfelt i de fleste av kommunenes eiermeldinger er fulgt opp i praksis i forhold til Kriresenteret IKS.

Kapitlet svarer på problemstilling nr 1b.

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- b. Følges rutinene opp og utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Funnene i dette kapitlet bygger på gjennomgang av protokoller fra representantskapsmøter, styremøter og kommunestyremøter, samt intervjudata og opplysninger fra representantskapsmedlemmene i deres egenerklæringsskjema til revisjonen.

Første tema tar utgangspunkt i selskapsavtalen og ser nærmere på formålet med selskapet, valg av selskapsform og revidering av selskapsavtalen (6.2). Deretter ser vi nærmere på den løpende eierstyringen i forhold til saker som skal behandles i eierorganene ("eierstyringsløyfen") og andre særlig eierstyringsgrep i dette selskapet (6.3 og 6.4).

6.2 Selskapsavtalen. Eierstrategier og valgt selskapsform for Romerike Kriresenter IKS

6.2.1 Valg av selskapsform

Romerike Kriresenter var frem til 2011 organisert under Skedsmo kommune som et interkommunalt samarbeid med eget styre. Senteret ble omorganisert til et IKS i 2011. Selskapet ble registrert i Brønnøysundregistrene 16.11.2011.

Da selskapet ble dannet var det diskusjon blant kommunene om IKS var den rette selskapsformen. Noen mente at en vertskommunemodell etter kommuneloven kapittel 5A ville være en bedre sammenslutningsform for denne typen virksomhet. Flertallet landet likevel på at IKS-formen ville passe, og senteret ble derfor etablert under denne selskapsformen.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Senere har en av eierkommunene (Rælingen) på nytt reist spørsmål ved den valgte sammenslutningsformen. I brev av 23.04.2013 (til alle eierkommunene) oppfordrer rådmannen i Rælingen til å behandle dette på nytt i kommunenes organer. Han fremhever at Krisesenteret ivaretar lovpålagte oppgaver som det ikke er samme eierstyringsbehov overfor sammenlignet med andre mer forretningspregede virksomheter i interkommunalt samarbeid. Han stiller videre spørsmål ved om IKS-formen er den rette siden den krever at selskapet bygger opp en administrasjon som har den nødvendige kompetanse og resurser til å ivareta saksbehandlingen som kreves mot styret og eierorganene i en slik modell. I protokoll fra representantskapsmøte 19.11.2013 heter det:

*Følgende protokolltilførsel fra Heidi Kielland, Rælingen kommune:
Rælingen kommune etterspør svar på henvendelse sendt i brev 23.april 2013 til eiere i
Romerike Krisesenter IKS omhandlende selskapsform i krisesenteret.*

Vurdering:

Revisjonen vurderer det slik at eierkommunene bør bli enige om et tidspunkt for vurderingen av sammenslutningsformen som er valgt. Etter revisjonenes oppfatning kan det være uheldig for driften av selskapet om organisasjonsformen kontinuerlig står på dagsorden. Da kan det være mer hensiktsmessig at eierne samler seg om at selskapet skal ha gjeldende organisasjonsform i noen år fremover og at man setter en dato for når dette skal settes på dagsorden igjen, se også vurderinger under punkt 6.2.4. Revisjonen er likevel av den oppfatning at vurdering av valg av selskapsform er en viktig del av en eierstyring.

6.2.2 Formål med selskapet (eierstrategier)

I formålsbestemmelsen i selskapsavtalen kan eierkommunene avklare sitt ståsted og definere sine forventninger til selskapet. Hvordan selskapsavtalen beskriver og regulerer selskapets formål er et viktig element i selskapskontroll, med andre ord må selskapskontrollen vurdere om selskapet driver innenfor det formålet eierne har satt opp.

Formålsbestemmelsen i selskapsavtalen punkt 2 henter sitt mål fra krisesenterlovens krav til hva et krisesenter skal inneholde, se omtale av dette under punkt 3.3. I tillegg fremheves det at krisesentret skal drive utadrettet virksomhet, samarbeide med øvrig hjelpeapparat, være politisk nøytralt og ikke være tilknyttet noen bestemt organisasjon eller trossamfunn. Formålsbestemmelsene er ikke revidert siden selskapet ble opprettet.

Ut over formålsbestemmelsen er det ikke utarbeidet en egen eierstrategi for dette selskapet.

Daglig leder gir i sitt intervju med revisjonen uttrykk for at hun er kjent med formålet og at selskapet driver innfor disse rammene.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Vurdering:

Revisjonen mener dette viser at Krisesentret i dag arbeider innenfor de rammene som er gitt i formålsbestemmelsen.

6.2.3 Revidering av selskapsavtalen

Krisesenterets selskapsavtale har etter det revisjonen forstår vært gjenstand for to revideringer. I følge selskapsavtalen krever endringer i avtalen enstemmighet i representantskapet. Revisjonen ser grunn til å omtale prosessen rundt første revidering av selskapsavtalen. Vi mener denne prosessen illustrerer de utfordringene som har vært med eierstyringen av selskapet. Revisjonen vil bemerke at det har vært vanskelig å få oversikt over denne prosessen, men mener følgende oppsummering kan være dekkende:

24.04.12 - representantskapsmøte:

- Bygging av nytt krisesenter vedtas
- Forslag til revidering av selskapsavtalens punkt 3 om at hjemkommunen skal dekke sosialhjelpsutgifter til beboerne på senteret (sosialhjelpsrefusjon)

19.09.12 - brev fra selskapet til eierkommunene med forslag om å endre selskapsavtalen på følgende punkt:

- Endring av selskapsavtalens punkt 5.1 ved at selskapets låneramme økes til 60 mill. I tillegg bes det om at kommunene stiller garanti for lånet til bygging av nytt senter
- Endring av selskapsavtalens punkt 3 om sosialhjelpsrefusjon

27.09.12 - Brev/e-post fra selskapet til eierne om rettelser til forslaget om endring av avtalen

- På bakgrunn av reaksjoner fra eierkommunene rettes formuleringen i selskapsavtalen om låneramme. Den var i utgangspunktet formulert i strid med økonomibestemmelsene i kommuneloven om forbud mot å lånefinansiere drift

Høsten 2012 - Om behandlingen av saken i eierkommunene:

Kommunestyrene i eierkommunene vedtar endringen i selskapsavtalen med hensyn til økning av lånerammen slik at man holder fremdrift i byggeprosessen (høsten 2012). Flere kommuner vedtar ikke garantistillelsen selskapet ber om og viser til at IKS-modellen gjør at garanti ikke er nødvendig (eierne har et ubegrenset proratarisk ansvar for selskapets forpliktelser). Flere eierkommuner er misfornøyd med saksutredningen med hensyn til endringen i selskapsavtalen punkt 3 om sosialhjelpsrefusjon og vedtar således ikke dette punktet. De ber om en ytterligere utredning av dette punktet.

Flere av eierne reagerer på saksbehandlingen noe som kommer til uttrykk i saksfremleggene til kommunene. Revisjonen har merket seg at kommunene tar opp at ryddighet i saksutredning og saksgang er særlig viktig og krevende i et selskap med 14 eiere. Det blir også vist til at selskapets utsendelse av sakspapirer har vært noe mangelfull i denne saken, se nærmer om dette under punkt 6.3.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Revisjonen er også kjent med at ett av representantskapsmedlemmene henvendte seg til leder av representantskapet i brev av 24.10.12 og ba om at protokollen fra møtet 24.04.12 ble tatt opp til ny votering for å avklare omfanget av utbyggingen på nytt (det var dette vedtaket som endringen av selskapsavtalens låneramme bygget på). I samme brev uttrykkes det også bekymring for manglende oppfølging av formaliteter med hensyn til selskapsavtalen til Romerike Krisesenter IKS.

19.12.12 - representantskapsmøte

- Behandler og godkjenner revidert selskapsavtale med hensyn til endring av avtalens punkt 5 om økt låneramme.

Våren 2013 starter selskapet opp fornyet revidering med hensyn til punkt 3 om refusjon av sosialhjelpsutgifter. Revisjonen har ikke gått nærmere gjennom denne prosessen.

I Brønnøysundregistrene er det ikke registrert noen endring av selskapsavtalen siden selskapet ble registrert første gang i 2011.

Vurdering:

Revisjonene vil peke på at forslag til endringer i selskapsavtalen skal behandles med enstemmig tilslutning i representantskapet, før den eventuelt sendes kommunene for behandling i kommunestyrene, jf. selskapsavtalen 6.1, se også IKS-loven § 4. Når det gjelder forslag til endring av selskapsavtalen med hensyn til lånerammen, mener revisjonen at dette ikke ble gjort. Representantskapet behandlet dette først i etterkant av kommunestyrebehandlingen i sitt møte i desember 2012. Dessuten mener revisjonen at eiernes reaksjoner på saksbehandlingen viser at selskapet har utfordringer med hensyn til å forberede denne typen saker som skal til behandling i hele 14 kommunestyrer. Revisjonen ser at dette er en krevende administrativ øvelse, og mener derfor at det er ekstra viktig med gode rutiner for styret og administrasjonen i selskapet, men det krever også god samhandling eierne imellom. Dette omtales også nærmere under punkt 6.3.

6.2.4 Enkelte andre forhold ved selskapsavtalen

For øvrig vil revisjonen bemerke noen enkeltforhold ved selskapsavtalen.

I avtalens punkt 4.1.2 om representantskapets oppgaver og myndighet heter det at:

- *fastsette godtgjørelse for representantskapet og styret.*

Revisjonen er av den oppfatning at det er i strid med gjeldende rett på området at representantskapet fastsetter sin egen godtgjørelse og viser til uttalelse fra Kommunal- og regionaldepartementet av 13.05.2009 og 26.11.2013. I brevet fra departementet fra 2013 skriver de:

Spørsmålet reises på bakgrunn av et brev fra departementet datert 13. mai 2009. I brevet ga vi vårt syn på hvem av eierkommunene eller selskapet som skulle utbetale godtgjørelse til representantskapsmedlemmene. Departementets rettslige vurdering var at medlemskap i et representantskap i et IKS var å anse som et "kommunalt tillitsvern". Reglene om

---

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

økonomiske rettigheter for den som har et "kommunalt [...] tillitsvern", jf. kommuneloven § 42, kom derfor til anvendelse.

På denne bakgrunn mener revisjonen at det er den enkelte eierkommune som skal fastsette godtgjørelsen til sitt representantskapsmedlem og ikke representantskapet selv, jf kommuneloven § 42.

Som omtalt i punkt 6.2.3 etterlyser eierkommunen sakspapirer fra selskapets organer. I selskapsavtalen er det uttrykkelig sagt i punkt 4.2.4 at sakspapirer til styremøter og styreprotokoller skal sendes eierne v/ rådmannen. Tilsvarende bestemmelse finner man ikke med hensyn til representantskapsmøtene. Revisjonen mener at om eierkommunene skal kunne utøve en aktiv eierstyring vil en tilsvarende regel for representantskapsmøtene være avgjørende. Det er tross alt dette som er eierorganet.

Revisjonen ønsker videre å knytte en kommentar til selskapsavtalen punkt 3 om eierkommunens eierandeler og ansvarsandeler som tilsvarer en brøk beregnet på folketallet i eierkommunene. Endringer i disse krever vedtak i alle kommunestyrene hos deltakerne.

Selskapsavtalen til Kriesesenteret er innrettet slik at deltakerkommunenes årlige tilskuddsplikt er koplet til størrelsen på ansvarsdelen, og at denne skal revideres i takt med folketallet hvert år. Med andre ord kreves det kommunestyrebehandling i alle 14 eierkommunene årlig.

Så lagt revisjonen har greid å få oversikt over er dette ikke fulgt opp i forhold til endringene i selskapsavtalen for Kriesesenteret. Revisjonen ser klart at dette er en forholdsvis krevende administrativ øvelse og på årlig basis endre avtalen på dette punkt og kjøre det igjennom i alle eierkommunene. Revisjonen tillater seg å stille spørsmål ved om dette kunne vært løst på en annen måte enn årlig revidering av ansvars- og eierandeler.

Lovens opplegg er at kommunenes ansvars- og eierandel først og fremst er relevant om en av eierkommune ønsker å trekke seg ut av samarbeidet (uttreden), eller at selskapet oppløses (oppgjør). Gitt den administrative belastningen dette er på en ledelse i et kriesesenter mener revisjonen det er gode grunner til å se på andre løsninger for dette. Revisjonene vurderer det slik at man kan kople tilskuddsstørrelse til årlig folketallsendring uavhengig av å revidere ansvarsandelene i selskapsavtalen like ofte, og at dette vil være en administrativ forenkling for selskapet.

6.3 Behandling av selskapsrelaterte forhold i eierkommunene

De fleste Eiermeldingene som revisjonen har gått gjennom viser til at alle saker som skal behandles i representantskapet skal behandles politisk i eierkommunene forut for representantskapsmøte. Tilbakemeldingene fra representantskapsmedlemmene viser at det likevel er ulikt i hvilken grad dette praktiseres. Representanten møter så i representantskapet med bundet mandat om hvordan han/hun skal stemme på vegne av kommunen som eier. Eierkommuner gir imidlertid medlemmet anledning til, etter eget skjønn, å justere egen stemmegivning med bakgrunn i debatten og eventuelle nye forslag som måtte fremsettes i møtet.

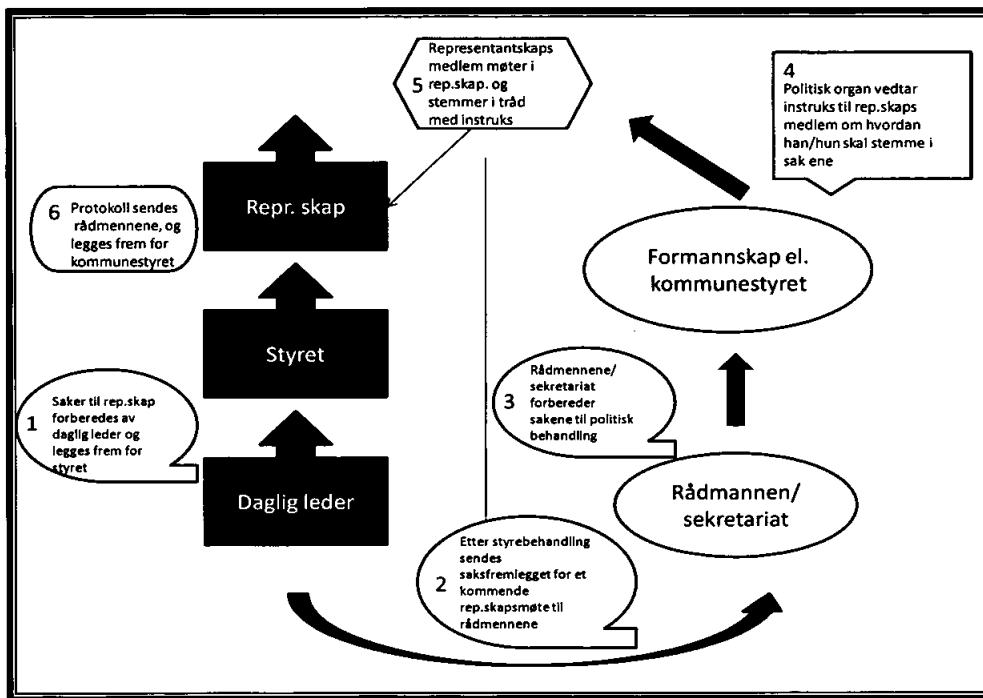
NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

I KS-anbefaling nummer 7 heter det også;

Eierutøvelsen skal speile kommunestyrets samlede/flertallsbeslutning. Det er sentralt at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyre i forkant av generalforsamling/ representantskapsmøte

Dette fordrer at kommunene får sakene som skal behandles i representantskapet i god tid slik at man rekker egen politisk behandling, som igjen skal lede til en instruks til eget medlem. Nedenfor er denne eierstyringsløyfen forsøk illustrert.

Eierstyringsløyfen:

Egenerklæringene fra representantskapsmedlemmene viser at av de 4 representantene som svarte på skjema var det Lørenskog, Skedsmo, Rælingen og Fet som angir at de møter i representantskap med bundet mandat fra en forutgående behandling av sakene i egen kommune.

Revisjonenes undersøkelser for øvrig viser at denne eierstyringsløyfen har vært vanskelig å gjennomføre for sakene fra Krisesenteret fordi rutinene for oversendelse av sakspapirer og protokoller har sviktet. Sørum kommune skriver bl.a. i ett av sine saksfremlegg:

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Rådmannen presiserer at det er avgjørende for deltakerkommunenes eierstyring av selskapet at møteprotokoller oversendes kommunene. Referat fra foregående møter/protokoller må også godkjennes i det etterfølgende møtet i representantskapet. Rådmannen bemerker at IKS-modellen er en krevende selskapsform når så mange deltakere er med og de involverte i den daglige styringen av selskapet ikke har erfaring med styring og eierstyring etter denne modellen.

I saksfremlegg til økonomirapport for 2013/2014 fra styret til representantskap heter det:

Utover dette forventes det at arbeidet med rutiner, kvalitetssikring og profesjonalisering av krisesenteret også må fortsette i 2014. Dette har til nå blitt utført av de ansatte delvis på overtid og delvis på bekostning av brukerrettede oppgaver. Det anses ikke forsvarlig at det fortsetter på samme måte, da dette både er belastende for de ansatte samt at det forringer tilbudet krisesenteret gir til brukerne

I revisjonens intervju med daglig leder kommer det frem at de nå har på plass de nødvendige rutinene for å sikre at eierkommunene får saksdokumenter og protokoller som er nødvendig for eierstyringen.

Vurdering:

Revisjonen vurderer det slik at selskapet har hatt utfordringer med hensyn til å få på plass og følge rutiner for informasjon til sine eiere, og at dette har påvirket sakene som behandles. Revisjonen har likevel grunn til å tro at dette er under forbedring og at både eiere og selskapet har fokus på dette. Dette må likevel følges opp i tiden fremover.

6.4 Særlig eierstyringsgrep overfor Krisesenteret og oppfølgingen av disse

6.4.1 Opplæring av de folkevalgte eierrepresentanter

De fleste av kommunenes Eiermeldinger inneholder krav til at de politikere som velges til å være kommunens medlem i et eierstyringsorgan (som for eksempel representantskap), skal ha opplæring i denne rollen. Dette er også i tråd med KS-anbefaling nr.1.

I egenerklæringskjema er det spørsmål til representantskapsmedlemmene om denne typen opplæring er etablert. Der kommer det frem at de fleste har etablert folkevalgtopplæring der eierstyring av selskaper er en del av opplæringen. En av representantene mener at slik opplæring ikke er etablert. Dessuten er det flere representanter som sier at selv om det er etablert slik opplæring, er det ikke gitt til de folkevalgte i inneværende valgperiode.

Vurdering:

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Revisjonen vurderer det på generelt grunnlag at opplæring av folkevalgte som eierrepresentanter er viktig for å forstå rollen som eier og å utøve den eierstyringen som er forventet av dem, og anbefaler at både representantene selv og kommunene følger dette opp.

6.4.2 Om valg til styret, godtgjøring, styreinstruks og styreevaluering

Valg til styret

I KS-anbefaling nr 9 heter det at det er eiernes ansvar å sette sammen ett styre. Videre heter det:

(...) Et profesjonelt styre som kollegium består av personer med egnede personlige egenskaper som utfyller hverandre kompetansemessig.

For å ivareta dette er det i anbefaling nr. 10 angitt at man bør ha en valgkomité for styreutnevnelser i IKSer, og at denne bør vedtektsfestes. Det heter videre i anbefalingen:

(...)formålet er å sikre sammensetning av styre med komplementær kompetanse i tråd med eiers formål med selskapet (...).

Romerike Krisesenter IKS har i sin selskapsavtale under punkt 4.2.2 vedtektsfestet retningslinjer for valgkomité. Der er det angitt at komiteen skal finne kandidater som er best kvalifisert til å inneha vervene, og at komiteen skal begrunne valgene sine og legge dem frem for representantskapet.

Revisjonen har ikke undersøkt hvordan dette er gjennomført i praksis.

IKS-loven § 10, 1.ledd krever at styret skal ha kjønnsmessig balansert sammensetning, og reglene i aksjeloven § 20-6 skal gjelde tilsvarende. Styre fyller disse kravene ved at de eiervalgte representantene er fem hvorav hvert kjønn er representert med to.

Vurdering:

Revisjonen vurderer det slik at vedtekten ivaretar KS-anbefalingen når det gjelder valgkomite og dens arbeid. Styret er sammensatt korrekt med hensyn til lovkrav om kjønnsbalansert sammensetning.

Godtgjøring til styret og KS styrevervregister

Det er slått fast fra Kommunal- og regionaldepartementet at styret i IKSer ikke skal fastsette sin egen godtgjørelse. Det er naturlig at dette er en del av representantskapets oppgaver etter IKS-loven § 7. Godtgjøringene til styret i Romerike Krisesenter IKS er vedtatt av representantskapet og er ifølge egenerklæringen fra styret til revisjonen pr. 28.06.13:

Styreleder: kr 80 000

Nestleder: kr 45 000

Styremedlem: kr 40 000

I tillegg kommer møtgodtgjørelse på 1200 pr. møte til alle som deltar.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

KS har opprettet et webbasert register hvor folkevalgte, ansatte og styremedlemmer kan registrere sine verv og økonomiske interesser - *styrevervregisteret*. Ved at folkevalgte, styrerepresentanter og ansatte registrerer sine verv og interesser vil det skapes større åpenhet i forhold til hvilke roller de ulike personene har. I tillegg til at opplysningene vil være åpne for allmennheten kan de også brukes internt for å bli mer bevisst på de ulike rollene personer i kommunen eller selskapet har, og ev. vurdere en persons habilitet.

I styrets egenerklæring skriver de at styret ikke er registrert i KS styrevervregister, da styremedlemmene ikke er kommunalt ansatt.

Vurdering:

Revisjonen mener styret muligens kan ha misforstått styreregisterets formål siden det kommer frem i egenerklæringen deres at de faller utenfor målgruppen for registeret. Revisjonen foreslår at styret bør ta opp til ny vurdering om det er aktuelt for dem å registrere seg. Revisjonen bygger denne vurderingen på KS-anbefaling nr. 16 der det heter at "alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere vervene på www.styrevervregister.no."

Styreinstruks og styreevaluering

Det er ikke et krav i IKS-loven at det må fastsettes en styreinstruks for styret i et IKS, slik det er for et AS, se aksjeloven § 6-23. I Rech-Knudsen (2011) påpekes det på side 152 at selv om dette ikke er pålagt for IKSer, anbefales det at det utarbeides slike retningslinjer uansett selskapsform. Det samme følger av KS-anbefaling nr. 11 og av NUES anbefaling nr. 9.

Det er utarbeidet en styreinstruks (udatert) for Kriesesenterets styre. Den regulerer rolle, oppgaver og trekker opp grensene mot daglig leders oppgaver og plikter. I tillegg inneholder den bl.a. retningslinjer for habilitet. Dette omtales nærmere nedenfor. Styreinstruksen ble behandlet i representantskapsmøte 13.06.2013. Der kommer det frem at representantskapet skal behandle styrets vurdering av sin egen virksomhet og at dette skal skje første gang i forbindelse med styrets beretning for 2013 (våren 2014).

Revisjonen vurderer dette til å være i tråd med KS-anbefaling nr. 11 om rutiner for kompetansevurdering av styret.

Habilitet og etikk i styrearbeid

IKS-loven § 15 jf. kommuneloven § 40 regulerer når ansatte eller styremedlemmer er inhabile til å være med å behandle en sak. I tillegg er det noen dobbeltroller man bør være oppmerksom på og som det kan være gode grunner til å unngå. I NUES-standardens anbefaling nr. 14 heter det følgende:

(...)Selskaper bør ha retningslinjer som sikrer at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

I styreinstruksen er habilitet tatt opp som et punkt. Der kommer det bl.a. frem at styremedlemmer skal, på eget initiativ, opplyse om enhver interesse den enkelte eller vedkommende nærstående kan ha i avgjørelsen av et spørsmål. Videre er det slått fast at styrets egne vurderinger av habilitetsspørsmål skal protokolleres. Instruksen pålegger også selskapet å undergi saker av særlig karakter styrebehandling og skriver:

Styret skal godkjenne avtaler mellom Romerike Krisesenter IKS og et styremedlem eller daglig leder. Styrets skal også godkjenne avtaler mellom Romerike Krisesenter IKS og tredjemann, der et styremedlem eller daglig leder måtte ha en særlig interesse.

I forhold til denne problematikken har revisjonens undersøkelser vist at et firma som var eid av et av styremedlemmene fikk forespørsel om å tilby administrative konsulenttjenester til Krisesenteret. Det kommer frem i eierkommunenes behandling av sakene til representantskapsmøte i juni 2013 at noen hadde prinsipielle innvendinger mot denne anskaffelsen, se bl.a. Nittedal kommunes saksfremlegg til behandlingen av representantskapsakene i formannskapet.

Vurdering:

Revisjonen mener det er viktig at håndtering av habilitetsspørsmål er en del av styreinstruks slik det er i instruksen til Romerike Krisesenter. Instruksen må leses i lys av lovbestemmelser om habilitet både i IKS-loven og i lov om offentlige anskaffelser. Revisjonen vil bemerke at selv om man vurderer en sak til å være innenfor et habilitetsregelverk, kan det at styremedlemmer eller deres bedrifter er inne i administrasjonen i et selskap gjøre at man havner i en generell rollekonflikt og at man i forhold til enkeltsaker som er til behandling i selskapsorganene stadig må vurdere habilitet. Det kan være hensiktsmessig å unngå å havne i slike situasjoner.

6.4.3 Instruks til daglig leder, etikkreglement m.m.

I tråd med KS-anbefaling nr. 11 og anbefalingene til NUES er det utarbeidet instruks for daglig leder for Romerike Krisesenter IKS.

I intervju med daglig leder får revisjonen opplyst at Krisesenteret er tilknyttet et nasjonalt krisesentersekretariat. Dette sekretariatet har utarbeidet etiske retningslinjer for arbeidet på et krisesenter. Romerike Krisesenter legger ifølge fungerende daglig leder disse til grunn for sitt arbeid. I KS-anbefaling nr. 18 heter det at selskapet bør ha etiske retningslinjer og at disse bør revideres jevnlig.

6.4.4 Rapportering og eieroppfølging ut over representantskapsmøter

Under punkt 6.2.3 og 6.2.4 så vi nærmere på hvordan eieroppfølgingen fungerte i forhold til representantskapsmøtene. Dette er det beslutningsorganet der eierne kan styre selskapet gjennom og som vist under punkt 6.2, er det mange av eierne som legger stor vekt på den politiske forankringen forut for representantskapsmøtene (se figur på side 14 om eierstyringsløyfen forut som disse møtene).

I tillegg til denne løpende eierstyringen må selskapet rapportere tilbake til eierne sine i årlige dokumenter og rapporter.

Selskapskontroll med Romerike Krisesenter IKS

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Det er slått fast i selskapsavtalen punkt 4.1.2 at styret skal legge frem et forslag til "årsberetning" til behandling i representantskapet, i tillegg til økonomiplan og budsjett for kommende år.

I selskapsavtalen punkt 4.2.3 om styrets oppgaver vises det til at det skal lages en "årsmelding". På selskapets nettsider ligger det *årsrapporter* frem til og med 2011. Årsrapport for 2012 ble styrebehandlet 29.04.13, men ligger ikke ute på nettsidene.

Representantskapet har behandlet budsjett 2014 og økonomiplan 2014-2017 i sitt møte 19.11.2013. Av protokollen kommer det frem at på grunn av manglende innstilling fra styret ble det innlevert forslag fra formannen i representantskapet Flæten (Skedsmo kommune) om vedtak.

Justert økonomiplan 2013-2016 og styrets beretning (regnskapet og revisjonsberetning) for 2012 ble behandlet i representantskapsmøte 13.06.2013.

I representantskapsmøte 13.06.2013 kommer det frem at de ønsker en orientering fra daglig leder som fast post på møtene fremover. I tillegg ønsker selskapet en fast kontaktperson i hver av eierkommunene og informasjonsmøter i hver enkelt kommune.

Selskapet har ikke etablert eiermøter eller andre faste møtepunkt mellom selskapet og eierne. Det rapporteres derfor kun til eierne gjennom en årlig beretning fra styret knyttet til vedtakelse av budsjett. I tillegg er det nå fra juni etablert som praksis at daglig leder skal holde orientering om selskaps drift i representantskapsmøtene.

Vurdering:

Revisjonen vurderer det slik at gitt selskapets utfordringer og det at eierskapet er fordelt på hele 14 kommuner, bør tilsi at man vurderer om eierne har behov for et forum i tillegg til representantskapsmøte for å diskutere eierstyringen av selskapet. Det åpner for at eierstrategiske spørsmål kan diskuteres mer uformelt, som for eksempel i saken som er reist fra en av eierne om at valgt selskapsform ikke er den rette. Revisjonen støtter bl.a. denne vurderingen på Resch-Knutsen (2011) som fremhever på s.157 at jo flere eiere et selskap har, desto mindre egner de formelle møtene i de operative eierorganene seg for uformelle diskusjoner rundt selskapet og dets utvikling. Særlig gjelder dette for selskaper som driver tjenesteproduksjon på vegne av deltakerne.

7 SELSKAPETS ØKONOMISKE UTVIKLING

Romerike Kriesesenter IKS ble etablert fra 1. mars 2011, og regnskapet for 2011 er avlagt for perioden 1.3.2011-31.12.2011 og ført som en avdeling i Skedsmo kommunes regnskap. Regnskaps- og budsjettallene er satt opp i etterkant, tilpasset forskriftene for IKS (Noter til regnskap 2011). Regnskapet er ført etter kommuneloven og prinsipper for god kommunal regnskapsskikk i 2011.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Ordinært driftsresultat for 2011 viste et underskudd på kr 1 980 837,-. Etter avsetninger og bruk av tidligere avsetninger framkom overskudd på kr 190 485,- for 2011. Budsjettet var satt opp i balanse for 2011.

Regnskapet for Romerike Krisesenter IKS er ført adskilt fra Skedsmo kommunes regnskap for 2012 som resultat av at senteret ble et eget IKS. Det føres dermed etter kommunale regnskapsprinsipper og særregler for IKS selskaper. Regnskapet 2012 viste et ordinært netto driftsresultat på kr 1 564 449 og et regnskapsmessig resultat på kr 1 169 633,43. Budsjettet var satt opp i balanse også for 2012. Selskapet investerte for 1 775 096 i 2012. Dette var verken budsjettet eller finansiert og skyldes at selskapet ikke hadde mulighet for å ta opp lån fordi selskapsavtalen ikke åpnet for dette.

Romerike Krisesenter har opparbeidet om lag 0,6 mill. kr på disposisjonsfond per 31.12.2012. Det er naturlig at et selskap vil trenge noe penger «på bok» får å kunne håndtere uforutsatte forhold og for å ha tilstrekkelig likviditet.

Tabellen nedenfor viser den økonomiske utviklingen i Romerike Krisesenter IKS. Note 8 til regnskapet for 2012 gjør oppmerksom på at det ikke finnes sammenlignbare tall mellom regnskapene for 2011 og 2012 fordi regnskapet for 2011 ikke var ført etter standard for IKS selskap. Tabellen presenteres derfor med forbehold og vi minner samtidig om at IKSet ble etablert fra 1.3.2011 og at regnskapstallene ikke reflekterer et helt regnskapsår for 2011.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Nøkkeltall	2012	2011	Endring
Resultatregnskap			
Driftsinntekter	10 383 554	6 382 656	4 000 898
Driftsutgifter	8 833 873	8 363 494	470 379
Sum finansposter	14 769	-	14 769
Netto driftsresultat	1 564 449	-1 980 837	3 545 286
Bruk av avsetninger	467 839	2 249 028	-1 781 189
Avsetninger	862 655	77 705	784 950
Regnskapsmessig mindreforbruk	1 169 633	190 485	979 148

Balanseregnskap

Anleggsmidler	3 539 623	1 050 219	2 489 404
Omløpsmidler	2 541 712	2 387 570	154 142
Sum eiendeler	6 081 336	3 437 789	2 643 547
Egenkapital	1 969 979	799 739	1 170 240
Pensjonsforpliktelse	2 292 655	1 197 367	1 095 288
Kortsiktig gjeld	1 818 701	1 440 683	378 018
Sum egenkapital og gjeld	6 081 336	3 437 789	2 643 547

Kilde: Regnskap 2011 og 2012 for Romerike Krisesenter IKS

Selskapets revisor avga revisjonsberetning med forbehold for 2012. Grunnlaget for konklusjon med forbehold er at Romerike Krisesenter IKS har hatt kostnader til investering i 2012, men ikke kunne ta opp lån. Revisor har i tillegg påpekt, under andre forhold, at selskapet ikke har utarbeidet økonomirutiner og at revisjonen for 2012 viste enkelte svakheter i internkontrollen for selskapet. I denne forbindelse viser revisor til nummert brev 2 til Romerike Krisesenter IKS datert 31.5.2013 der forholdene er nærmere omtalt. Revisor har i tillegg sendt notat til Romerike Krisesenter IKS i 2012 og påpekt noen mindre forhold i tilknytning til lønn, balansen samt at kapitalkonto i regnskapet og i noten ikke stemmer overens.

Investeringen i 2012, kr 1 775 096,-, omfatter kostnader i forbindelse med bygging av nytt krisesenter. Investeringsregnskapet ble gjort opp med kr 1 579 944,- som udekket og kr 195 152,- overført fra driftsregnskapet uten at det var budsjettmessig dekning for overføringen.

Romerike Krisesenter IKS mottok kr 6 046 094,- i tilskudd fra sine 14 eierkommuner i 2011 og kr 8 851 001,- i driftstilskudd for 2012. Selskapets økonomiplan 2014-2017 viser et budsjett på kr 10,1 mill. i tilskudd fra kommunene for 2013, som øker til kr 14,2 mill. kr for 2014. Når det gjelder

Selskapskontroll med Romerike Krisesenter IKS

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

budsjettøkningen fra 2013 til 2014 er vesentlige poster økning i antall årsverk og rentekostnader nybygg.

Oppslag i SSB-rapporteringen for kommuner, KOSTRA, viser at kommunene rapporterer totale kostnader til krisesenter, dvs. kommunen rapporterer utbetalt tilskudd til krisesenter. På bakgrunn av kommunenes innrapportering til SSB har vi foretatt følgende beregninger og sammenligninger:

Kostnader til krisesenter i Akershus	2012	2011	Endring i kr	%
Totale kostnader for kommunene i Akershus (tilskudd)	31 379 813	25 072 089	6 307 724	25 %
Gjennomsnitt for kommunene i Akershus	1 426 355	1 139 640	286 715	25 %
Gjennomsnitt per innbygger i Akershus	55	45	10	22 %
Tilskudd fra kommunene til Romerike Krisesenter	2012	2011	Endring i kr	%
Totale kostnader for kommunene på Romerike (tilskudd)	8 851 001	6 046 094	2 804 907	46 %
Gjennomsnitt per innbygger på Romerike (Enebakk medregnet)	33	23	10	43 %

Tabellen over viser at tilskuddene til Romerike Krisesenter ligger noe under snittet i Akershus. Tallene viser også at kostnadene til krisesenter generelt øker i fylket.

Tabellen under viser tilskudd fra eierkommunene til Romerike Krisesenter IK

Driftstilskudd	2012	2011	Endring i kr	Endring i %
Lørenskog	1 156 024	789 631	366 393	46 %
Skedsmo	1 692 033	1 156 105	535 928	46 %
Rælingen	552 537	377 415	175 122	46 %
Nittedal	734 576	501 758	232 818	46 %
Nes	661 136	451 594	209 542	46 %
Sørums	544 416	371 868	172 548	46 %
Aurskog-Høland	507 835	346 880	160 955	46 %
Fet	362 030	247 288	114 742	46 %
Andre eierkommuner (Hurdal, Eidsvoll, Ullensaker, Gjerdrum, Nannestad og Enebakk)	2 640 414	1 803 555	836 859	46 %
SUM tilskudd	8 851 001	6 046 094	2 804 907	

Kilde: Noter til regnskap 2011 og 2012

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Til sammenligning ser vi at tilskuddet til²

- Hamar Kriesesenter, som eies av 9 kommuner, beløp seg til 7,5 mill. kr i 2011 og kr 7,7 mill. kr i 2012.
- Follo kriesesenter, som eies av 7 kommuner, beløp seg til 10,8 mill. kr i 2012.

Romerike Kriesesenter IKS mottar gavemidler. I 2012 beløp gavemidlene seg til kr 667 503,-. Beløpet ble i sin helhet avsatt til fond. Bruk av gavefond beløp seg til kr 467 839,- i 2012. Selskapets revisor har påpekt at gavemidler bør avsettes på bundet fond og ikke på disposisjonsfond.

Vurdering

Romerike Kriesesenter har hatt utfordringer med hensyn til formelle forhold knyttet til regnskap- og økonomibestemmelser i oppstartsårene. De fleste forholdene er nå ryddet opp i. Det kan være hensiktsmessig for selskapet å vurdere hvor stor fri egenkapital selskapet bør ha, og skille klart mellom bunden og fri egenkapital.

Kriesesenteret har gjennomført store organisatoriske endringer i perioden denne selskapskontrollen omfatter. Tidligere var Kriesesenteret et samarbeid mellom kommunene på Romerike for å gi kvinner i en nødsituasjon et tilbud, som delvis var basert på frivillig arbeid. Nå er dette en lovpålagt kommunal oppgave som løses i et IKS. En slik endring medfører en kostnadsvekst. Kostra-tallene viser at dette er tilfelle i hele Akershus. Kostnadsnivået til Kriesesenteret på Romerike ligger fortsatt under nivået i Akershus.

8 ANDRE VIKTIGE FORHOLD VED SELSKAPET OG DRIFTEN

Under dette punktet tar vi for oss noen andre viktige forhold som stort sett vedrører selve driften av selskapet og svarer således på problemstilling 2:

Problemstilling 2:

Opptre selskapet ellers i tråd med grunnleggende krav og normer for drift og ledelse av et selskap?

I det alt vesentlige dreier dette seg om internkontroll og om selskapet innenfor noen sentrale områder følger gjeldende regelverk. Dette kapitlet bygger i hovedsak på egenerklæringskjema for styret selv og data fra revisjonens intervju med daglig leder.

---

² Oppslag i årsrapporter for 2012. Enebakk kommune er også medeier i Follo kriesesenter

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

8.1 Internkontroll

Selskapet har jobbet med å få på plass et helhetlig internkontrollsystem og styret vedtok skissen/malen for innholdet i dette systemet i møte 03.06.2013. Administrasjonen arbeider nå videre med å få alle enkeltrutiner på plass.

Som det fremgår av flere punkt i denne rapporten mangler selskapet fortsatt en del før de har på plass et helhetlig internkontrollsystem. Dette gjelder bl.a. i forhold til rutiner, delegasjonsreglement og rolleoversikt.

Styret gir selv uttrykk for at det har vært krevende for selskapet å få satt av ressurser og tid til dette arbeidet, men at de nå mener dette vil bedre seg.

Vurdering:

Revisjonen vurderer det slik at et tilfredsstillende internkontrollsystem er en forutsetning for god og effektiv drift innenfor gjeldende regelverk for virksomheten. Gode rutiner og tilfredsstillende saksbehandlerkapasitet er også en forutsetning for å kunne håndtere saksbehandlingen i selskapsorganene og i forhold til eierne ellers.

8.2 Avtalemessige og regulatoriske forhold

Det er ikke avdekket forhold som tilsier manglende overholdelse av avtalemessige forpliktelser.

Det er ikke utviklet rutiner for overholdelse av reglene for offentlige anskaffelser. Revisjonens undersøkelser viser at selskapet har lyst ut to kontrakter på anbudsbasen Doffin i perioden 01.01.2011 – 18.12.13. Den ene gjelder bygging av nytt Kriesesenter på Skedsmokorset og den andre gjelder møbler og inventar til bygget. I egenerklæringsskjema fra styret opplyses det at selskapet følger reglene for offentlige anskaffelser i "all hovedsak". Daglig leder opplyser at de sjelden har anskaffelser over nasjonal terskelverdi (500.000,-).

Det kommer frem i møteprotokoller i selskapet at det er tegnet kontrakt med Siv. Ing. Thorvaldsen AS for å forestå prosjektledelsen av byggeprosjektet med nytt Kriesesenter. Revisjonen får opplyst fra selskapet at denne kontrakten er anskaffet på Skedsmo kommunes rammeavtale med firma den gang senteret var knyttet til kommunen.

Selskapenes forsikringsanliggender er i orden og nylig vurdert i følge daglig leder. Styret har ikke tegnet styreansvarsforsikring.

I følge egenerklæringen fra styret følger selskapet reglene i offentliglova.

Styret sier i sin erklæring at de ikke er kjent med at det foregår irregulære eller straffbare forhold relatert til virksomheten i selskapet.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

8.3 Organisering og drift av selskapet

Selskapet har opprettet en stillingsinstruks (udatert) for daglig leder vedtatt i styret. Daglig leders fullmakter er delegert gjennom stillingsinstruksen. Styret gir i sin egenerklæring uttrykk for at det er jevnlig og god kontakt mellom styreleder og daglig leder. Delegasjonsreglement for øvrig er under utarbeidelse.

Øvrige rollebeskrivelser i organisasjonen er ikke skriftliggjort, men godt innarbeidet i følge daglig leder.

I styrets egenerklæring kommer det frem at selskapet har utarbeidet dokumentet "rammene for virksomheten 2012-2016". Denne beskriver utfordringene i selskapet og styret gir uttrykk for at de sammen med de ansatte vil arbeide videre med dette dokumentet i siste halvår 2013 slik at det leder til en aktivitetsplan. Dette har de i følge styreleder ikke fått gjort på grunn av kapasitetsproblemer.

Risikovurderinger knyttet til drift, økonomi og for misligheter er nå nedfelt i daglig leders stillingsinstruks og ifølge styret prioriteres dette høy og er under utarbeidelse.

I egenerklæringen fra styret kommer det frem at selskapet i ferd med å utarbeide et HMS-system.

Det er ifølge daglig leder ingen uavklarte ansettelsesforhold. Selskapet bruker ikke eksterne konsulenter eller rådgiver i særlig grad. Kun i særlig vanskelig saker bruker de eksterne advokattjenester.

Styret vedtok den 19.august 2013 revidert personalreglement for selskapet. Styret skriver i sin årsberetning at sykefraværet har vært høyt i 2012. Dette skyldes i stor grad flere langtidssykemeldte. Virksomheten er IA-bedrift, har bedriftshelsetjeneste og det er valgt verneombud.

8.4 Forpliktelser vis a vis offentlige instanser m.m.

Selskapet har i følge daglig leder ikke uoppgjorte krav til offentlige instanser, herunder skatteoppkrever og skattekontoret.

Daglig leder opplyser videre at i følge daglig leder overholder selskapene offentlige pålegg og formelle krav til driften

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

---

9 REVISJONENES SAMLEDE VURDERINGER OG ANBEFALINGER

Revisjonen vil oppsummere sine vurderinger og anbefalinger slik:

- Det har vært flere saker rundt selskapet som har vært krevende å koordinere mellom 14 eiere. Dessuten er valg av organisasjonsmodell for selskapet på nytt satt på dagsorden fra en av eierkommunene. Eierne bør derfor vurdere å opprette et felles fora i tillegg til representantskapet for å kunne drøfte eierstyringspørsmål, som for eksempel selskapsform, endringer av selskapsavtalen, rammene for eierstyringen og rapportering som kreves fra selskapet. Om dette ikke blir etablert på permanent basis, så kan det i alle fall vurderes for en periode fremover.
- Det har vært krevende for kommunene å forankre egen eierstyring inn mot representantskapsmøter (eierstyringsløyfen) på grunn av svikt i rutinene fra selskapets side. Representantskapet som eierorgan bør forsikre seg om at selskapet følger dette opp.
- Representantskapet bør også følge opp at selskapets styre sikrer slutføring av selskapets internkontrollsystem. Revisjonen understreker at dette er en forutsetning for effektiv drift innenfor regler og rammer som gjelder for selskapet.

Ut over dette viser kontrollen at mange av anbefalingene for god eierstyring er fulgt opp i forhold til Romerike Krisesenter IKS, og at selskapet opptrer og driver innenfor det formål som er bestemt av eierne.

VEDLEGG 1

Nes kommune

I egenerklæringsskjema fra kommunenes medlem i representantskapet kommer det frem at kommunen ikke har Eiermelding. De jobber imidlertid med å få dette på plass, og det vises til at det samme arbeidet ”er på gang i ØRU³-regi.”

Revisjonenes undersøkelser viser at Nes kommunestyre behandlet i sak PS 11/37 felles Eiermelding for kommunene på Øvre Romerike, og tok denne til orientering. Der gav også kommunen sin tilslutning til at det utvikles felles eierskapsstrategier for ØRU-kommunene.

Slik revisjonen forstår vedtaket fra kommunestyret har de sluttet seg til eierskapsmeldingene og prinsippene for Eierstyring som er nedfelt i denne. Eiermeldingen inneholder prinsipper for Eierstyring og eierskapspolitikk. Videre gis det en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet. Eiermeldingens vedlegg gir en oversikt over alle selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier.

Krisesenteret er korrekt omtalt i meldingen

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever.

Sørum kommune

Kommunen har en Eiermelding som sist ble endret i 2008.

Eiermeldingen har først en generell del, og deretter en gjennomgang av de selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier. Her er ikke opplysningene som gjelder Krisesenteret IKS oppdatert. Selskapet er her omtalt som et vertskommunesamarbeid der Skedsmo er vertskommune, slik det var før omorganiseringen i 2011 og etableringen av IKSet. Det rettslige ansvarsforhold kommunen har til selskapet er dermed ikke oppdatert.

Til slutt i meldingen kommer en egen del om roller og ansvar i utøvelsen av eierskapet.

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever.

Fet kommune

Kommunen har en Eiermelding er fra 2008.

Eiermeldingen har en første del som omhandler strategier og tiltak for god Eierstyring, roller- og ansvar og etiske tema. Del 2 gir en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet.

---

³ ØRU – Øvre Romerike utvikling

Eiermeldingens 3. del gir en oversikt over alle selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier. Her er ikke opplysningene som gjelder Krisesenteret IKS oppdatert. Selskapet er her omtalt som et vertskommunesamarbeid der Skedsmo er vertskommune, slik det var før omorganiseringen i 2011 og etableringen av IKSet. Det rettslige ansvarsforhold kommunen har til selskapet er dermed ikke oppdatert.

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever.

Aurskog-Høland kommune

Kommunene har en eierskapsmelding som ble vedtatt i 2010. I meldingen kommer det frem at de legger opp til at det hvert fjerde år utarbeides en eierskapsmelding, og at første utgave revideres etter 2 år.

Eiermeldingen har først en generell del som prinsipper for eierstyring og eierskapspolitikk herunder en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet, og deretter en gjennomgang av de selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier. Her er ikke opplysningene som gjelder Krisesenteret IKS oppdatert. Selskapet er her omtalt som et vertskommunesamarbeid der Skedsmo er vertskommune, slik det var før omorganiseringen i 2011 og etableringen av IKSet.

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever.

Lørenskog kommune

Kommunen fikk sin første eiermelding på plass i juni 2012, jf. kommunestyrebehandlet 20.06.2012.

Eiermeldingen har først en generell del som gir en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet, deretter behandles prinsipper for eierstyring og eierskapspolitikk, og til slutt gis en gjennomgang av de selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier.

Romerike Krisesenter er korrekt omtalt i oversikten over selskaper kommune eier.

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever

Skedsmo kommune

Har en eiermelding som revideres årlig, siste revidering ble behandlet i formannskapet i november 2013.

Eiermeldingen har først en generell del som gir en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet, deretter behandles noen fellesspørsmål for

interkommunale selskaper (eierstyring), og deretter en gjennomgang av de selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier.

Romerike Krisesenter er korrekt omtalt i oversikten over selskaper kommune eier

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2.

Nittedal kommune

Kommunen utarbeidet sin første Eiermelding i 2010, og denne har ikke vært revidert siden.

Eiermeldingen har først en generell del som gir en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet, deretter behandles prinsipper for eierstyring og eierskapspolitikk, og til slutt gis en gjennomgang av de selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier.

Her er ikke opplysningene som gjelder Krisesentertet IKS oppdatert. Selskapet er her omtalt som et vertskommunesamarbeid der Skedsmo er vertskommune, slik det var før omorganiseringen i 2011 og etableringen av IKSet.

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever.

Rælingen kommune

Har en Eiermelding som revideres årlig, siste revidering ble behandlet i kommunestyret 20.03.2013.

Innledningsvis sier Eiermeldingen noe om prinsipper og strategier for interkommunalt samarbeid og eierstyring. Deretter gir en oversikt over alternative organisasjonsformer når man velger å skille ut kommunal virksomhet og i tillegg behandles roller og ansvar i eierstyringen og hva som er kommunenes aktive eierstyringsgrep. Det gis til slutt en oversikt over de selskaper/samarbeid/foretak som kommunen eier.

Romerike Krisesenter er korrekt omtalt i oversikten over selskaper kommune eier.

Eiermeldingen inneholder i all hovedsak de momentene som KS-anbefaling nr 2 krever

Selskapsavtale for Romerike Krisesenter IKS

Stiftelsesdato 16. februar 2011. Fjerde revisjon av selskapsavtalen 22.april 2014

Innhold

1 Om selskapet	2
1.1 Selskapets navn og deltakere.....	2
1.2 Rettslig status	2
1.3 Hovedkontor	2
2 Selskapets formål	2
3 Deltakernes eierandel og ansvarsandel	2
4 Selskapets styrende organer	3
4.1 Representantskapet.....	3
4.1.1 Representantskapets sammensetning	3
4.1.2 Representantskapets oppgaver og myndighet	3
4.1.3 Representantskapets møter	3
4.2 Styret	4
4.2.1 Styrets sammensetning.....	4
4.2.2 Valgkomite	4
4.2.3 Styrets oppgaver og myndighet.....	4
4.2.4 Styrets møter	4
4.3 Daglig leder	5
4.4 Revisjon.....	5
5 Selskapets økonomistyring og økonomiforvaltning.....	5
5.1 Finansiering/innskudd	5
5.2 Regnskap	5
5.3 Behandling av økonomiplan, budsjett og regnskap	5
6 Endringer i selskapets formelle forhold	6
6.1 Endringer i selskapsavtalen	6
6.2 Opptak av nye deltakere.....	6
6.3 Uttreden av selskapet	6
6.4 Oppløsning av selskapet.....	6
7 Tvister.....	6
8 Etablering og ikrafttreden.....	6

1 Om selskapet

1.1 Selskapets navn og deltakere

Romerike Krisesenter IKS er et interkommunalt selskap opprettet i medhold av lov 29.1.99 nr. 6 om interkommunale selskaper. Deltakere i selskapet er kommunene Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Nittedal, Fet, Sørum, Ullensaker, Gjerdrum, Aurskog-Høland, Nes, Nannestad, Eidsvoll, Hurdal og Enebakk.

1.2 Rettslig status

Selskapet er et eget rettssubjekt og skal registreres i foretaksregisteret

1.3 Hovedkontor

Selskapets hovedkontor er i Skedsmo kommune

2 Selskapets formål

Selskapets formål er å drive Romerike Krisesenter (RKS). RKS skal inneholde et midlertidig botilbud og rådgivning til kvinner, menn og deres barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og ellers oppfylle de krav til krisesentre som følger av lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova) av 19. juni 2009 nr. 44 for denne persongruppen.

Krisesenteret skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet, og skal herunder blant annet omfatte:

Et gratis, helårs, heldøgns, trygt og midlertidig botilbud, gratis dagtilbud og oppfølging sammen med kommunen i reetableringsfasen.

Krisesenteret skal drive utadrettet informasjonsarbeid om sin virksomhet. Krisesenteret skal samarbeide med det øvrige offentlige hjelpeapparatet, andre krisesentre og aktører for å fremme virksomhetens formål.

Krisesenteret skal i sitt arbeid være partipolitisk nøytral og ikke være tilknyttet bestemte organisasjoner eller trossamfunn.

3 Deltakernes eierandel og ansvarsandel

Eierkommunene eier og har økonomisk ansvar for selskapet i samme forhold som de finansierer selskapets virksomhet ut i fra eierbrøken (eierandelen). Kommunenes eierbrøk er:

Kommune	Folketall 1.1.14 (Fra SSB)	Eierandel i % (Justert etter folketall 1.1.14)
Skedsmo	51 188	19
Lørenskog	34 697	12.9
Ullensaker	32 438	12
Sørum	16 918	6.3
Nannestad	11 707	4.3
Nittedal	22 385	8.3
Eidsvoll	22 689	8.4
Hurdal	2 695	1

Rælingen	16 806	6.2
*Enebakk	5313	2
Gjerdrum	6 292	2.3
Aurskog-Høland	15 500	5.7
Nes	20 164	7.5
Fet	11 048	4.1
Sum:	269 840	100

*Enebakk dekker en halvpart av innbyggerne.

Eierbrøkene (eierandelene) over skal revideres hvert år og beregnes forholdsmessig etter innbyggertall med utgangspunkt i innbyggertall fra SSB pr. 1.1 hvert år. Selskaper utarbeider hvert år en oversikt over eierbrøken som oversendes eierkommunene.

Den deltakerkommunen en bruker oppholdt seg før inntak på krisesenteret er forpliktet til å dekke/refundere eventuelle utgifter knyttet til vedkommende bruker som vertskommunen måtte ha pådratt seg etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 3.

Oppstår tvist mellom kommuner om ansvar etter § 3, kan kommunene kreve at fylkesmannen avgjør tvisten.

4 Selskapets styrende organer

4.1 Representantskapet

4.1.1 Representantskapets sammensetning

Representantskapet er selskapets øverste organ. Representantskapet skal ha 14 medlemmer med varamedlemmer. Hver kommune oppnevner én representant med varamedlem hver og har instruksjonsrett overfor sine representanter. Representantene velges for 4 år om gangen. Valgperioden følger kommunevalgperioden. Eierkommunene har en og bare en stemme hver i representantskapet. Representantskapet velger selv sin leder og nestleder.

4.1.2 Representantskapets oppgaver og myndighet

Representantskapet skal

- velge selskapets revisor og fastsette dennes godtgjørelse
- velge selskapets styre
- vedta styreinstruks etter forslag fra styret
- fastsette godtgjørelse for representantskapets og styrets medlemmer
- behandle styrets forslag til økonomiplan og årsbudsjett
- behandle styrets forslag til årsberetning, regnskap og disponering av regnskapsresultatet
- behandle styrets vurdering av sin virksomhet ihht styreinstruksen
- gjøre vedtak om fullmakt til opptak av lån innenfor de rammer selskapsavtalen setter
- gjøre vedtak i andre saker som styret forelegger representantskapet, eller som representantskapet tar opp på eget initiativ

Representantskapet har instruksjons- og omgjøringsmyndighet overfor styret.

Representantskapet kan delegere til styret myndighet i de saker der loven eller selskapsavtalen ikke er til hinder for dette.

4.1.3 Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til møter når det er nødvendig, og når styret, revisor eller minst en av deltakerkommunene eller 1/3 av representantene krever det.

Det skal avholdes ordinært representantskapsmøte for behandling av regnskap og årsberetning. Forslag til handlings- og økonomiplan for kommende 4-årsperiode, samt budsjett for kommende år skal behandles innen utgangen av november hvert år.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst 2/3 av eierkommunene er representert. Styrets leder og daglig leder deltar i representantskapets møter så sant ikke representantskapet bestemmer noe annet. Møtelederen skal sørge for at det blir ført protokoll fra møtet. Protokollen skal underskrives av møteleder og minst to medlemmer av representantskapet. Styrets leder og daglig leder har rett til å få ført sitt syn på en sak inn i protokollen.

4.2 Styret

4.2.1 Styrets sammensetning

Styret velges av representantskapet og består av 5 medlemmer pluss 1 medlem valgt av og blant selskapets ansatte. Styret velges for 4 år og valgperioden følger kommunevalgperioden. Reglene i IKS-loven § 10 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder.

Før styrevalget skal representantskapet oppnevne en valgkomite som skal forberede representantskapets valg av styre.

4.2.2 Valgkomite

1. Valgkomitéen består av 3 medlemmer med varamedlemmer som velges av det avtroppende representantskap i dets siste møte.
2. Valgkomitéen velges for 4 år, og valgperioden følger kommunevalgperioden.
3. Valgkomitéens oppgave er å finne frem til de kandidater til styret som valgkomitéen anser best kvalifisert til å inneha vervene. Komiteen foreslår også hvem som skal være styrets leder og nestleder.
4. Valgkomitéen skal begrunne sine forslag, og legge disse frem for representantskapet til årsmøtet.

4.2.3 Styrets oppgaver og myndighet

Styret har ansvar for selskapets forvaltning og resultat og utøver all myndighet som ikke er tillagt representantskapet, herunder

- ansette daglig leder og utferdige stillingsinstruks for denne
- føre tilsyn med at selskapet drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fra representantskapet
- sørge for at selskapets økonomiske forvaltning og HMS-forhold er under betryggende kontroll
- legge fram for representantskapet forslag til økonomiplan, årsbudsjett, årsmelding og regnskap, og andre saker som krever representantskapets behandling
- vedta opptak av lån innenfor rammer gitt i selskapsavtalen og av representantskapet

De ansattes representanter i styret har de rettigheter som framgår av bestemmelsene om dette i Lov om interkommunale selskaper. Styret kan delegere til daglig leder myndighet i de saker der loven eller selskapsavtalen ikke er til hinder for dette.

Styret skal legge fram forslag til styreinstruks for representantskapet, og evaluere sin virksomhet iht denne instruksen i selskapets årsmelding.

4.2.4 Styrets møter

Styrets leder innkaller til møte så ofte som nødvendig - og når minst ett styremedlem eller daglig leder krever det. Innkallingen skal skje med rimelig varsel og skal inneholde sakliste. Daglig leders saksutredninger og forslag til vedtak skal følge innkallingen. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Møtene ledes av styreleder, eller i dennes fravær nestleder. Dersom ingen av disse er til stede velges en møteleder. Vedtak gjøres med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet har møteleder dobbeltstemme.

Daglig leder deltar i styrets møter uten stemmerett.

Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtet. Protokollen skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styremedlem eller daglig leder har rett til å få ført sitt syn på en sak inn i protokollen.

Møteinnkalling og sakliste skal sendes eierkommunene v/rådmannen og representant-skapets medlemmer. Eierkommunene v/rådmannen skal også ha tilsendt saksdokumenter. Protokoll skal sendes til eierkommunene v/rådmannen og representantskapets medlemmer så snart den er undertegnet. Selskapet forpliktes ved underskrift av styreleder (nestleder ved fravær) og daglig leder (ett styremedlem ved fravær) i fellesskap.

4.3 Daglig leder

Daglig leder ansettes av styret og er direkte ansvarlig overfor styret. Daglig leder forestår og har ansvar for den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret gir samt sørge for at virksomheten er under betryggende kontroll.

Daglig leder har myndighet til økonomiske og andre disposisjoner innenfor rammen av vedtatte budsjetter og rammer fastsatt av styret. Daglig leders myndighet omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan forventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Daglig leder representerer selskapet utad i saker som faller inn under daglig leders myndighet.

Innenfor selskapets budsjettrammer og eventuelle retningslinjer vedtatt av styret har daglig leder myndighet til å organisere virksomheten, herunder opprette og legge ned stillinger, ansette personale og fastsette deres lønn samt treffe avgjørelser i andre personalsaker.

Daglig leder skal holde styret løpende orientert om alle forhold av betydning for virksomheten, herunder økonomi- og personalforhold. Styret bestemmer selv på hvilken måte og hvor ofte det skal ha slik informasjon. Daglig leder har møte- og talerett i styre og representantskap. Styret og representantskapet kan likevel vedta at daglig leder skal fratre møtet i enkeltsaker.

4.4 Revisjon

Selskapets revisor oppnevnes av representantskapet. Hvert 5 år skal det tas opp til vurdering om det skal velges ny revisor.

5 Selskapets økonomistyring og økonomiforvaltning

5.1 Finansiering/innskudd

Ved oppstart av selskapets virksomhet skytes verdien av Romerike Krisesenter inn som tingsinnskudd. Verdien av den enkelte kommunes innskudd beregnes etter den prosentandel som fremgår av § 3.

Deltakerkommunene har plikt til i samme forhold å skyte inn framtidige tilskudd til driftsutgifter og investeringer i samsvar med budsjett vedtatt av representantskapet.

Selskapet kan ta opp lån innenfor en samlet ramme for låneforpliktelser på 60 millioner kroner, jf lov om interkommunale selskaper § 22. Låneopptak skal godkjennes av departementet. Lånerammen skal trappes ned i samsvar med nedbetalingen av underliggende lån over en periode på inntil 30 år regnet fra 31.12.2012.

5.2 Regnskap

Selskapet skal føre regnskap etter kommunelovens regnskapsprinsipper.

5.3 Behandling av økonomiplan, budsjett og regnskap

Selskapets virksomhet skal planlegges og styres gjennom vedtak i representantskapet om økonomiplan og årsbudsjett.

Økonomiplanen skal inneholde en oversikt over drift og investeringer de neste fire år og skal normalt vedtas av representantskapet på det ordinære representantskapsmøtet i juni. Planen skal inneholde en oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og utgifter til renter og avdrag i planperioden.

Årsbudsjettet skal bygge på økonomiplanen og vedtas i representantskapet. Selskapet skal drøfte forslag til økonomiplan, budsjett og regnskap med eierkommunene før behandlingen i representantskapet. Eierkommunene skal gis fullt innsyn i kalkylegrunnlaget i disse dokumentene.

Saksdokumentene skal forelegges eierkommunene senest 6 uker før møtene i representantskapet.

6 Endringer i selskapets formelle forhold

6.1 Endringer i selskapsavtalen

Endringer i denne selskapsavtalen forutsetter enstemmighet i representantskapet.

6.2 Opptak av nye deltakere

Opptak av nye deltakerkommuner skal behandles som en endring av selskapsavtalen.

6.3 Uttreden av selskapet

En deltakerkommune kan med 2 års skriftlig varsel tre ut av selskapet. Det skal ved uttredelsen foretas et økonomisk oppgjør og inngås avtaler som sikrer

- at den uttredende kommune får utbetalt sin andel av eventuelle nettoverdier i selskapet på uttredelsestidspunktet, eventuelt innbetaler sin andel av eventuell negativ verdi
- at den uttredende kommune hefter for sin andel av gjenværende lån i selskapet etter uttredelsen
- at den uttredende kommune har krav på en andel av eierskapet til verdier som ligger latent i selskapet ved uttredelsen og som måtte framkomme innen 10 år etter uttredelsen av selskapet pga en endring av selvkostregimet eller andre rammebetingelser, men slik at det gjøres fradrag for verdier selskapet har opparbeidet etter at kommunen trådte ut og for eventuelle utbetalinger kommunen fikk ved uttredelsen.

For øvrig vises til lovens bestemmelser om uttreden.

6.4 Oppløsning av selskapet

Selskapet kan oppløses dersom deltakerne er enige om det. Vedtak om oppløsning skal gjøres av kommunestyret i hver enkelt deltakerkommune. For øvrig vises til lovens bestemmelser om oppløsning av interkommunale selskaper..

7 Tvister

Tvist om forståelsen av denne selskapsavtalen avgjøres med bindende virkning ved voldgift etter voldgiftslovens bestemmelser.

8 Etablering og ikrafttreden

Denne selskapsavtalen trer i kraft så snart den er vedtatt av eierkommunenes kommunestyre.

Selskapsavtalen fjerde revisjon 22.4.2014

Underskrifter fra representanter i respektive eierkommune:

Kommune	Navn
Skedsmo	<i>[Handwritten signature]</i>
Lørenskog	<i>[Handwritten signature]</i>
Ullensaker	<i>[Handwritten signature]</i>
Sørum	<i>[Handwritten signature]</i>
Nannestad	<i>[Handwritten signature]</i>
Nittedal	<i>[Handwritten signature]</i>
Eidsvoll	<i>[Handwritten signature]</i>
Hurdal	<i>[Handwritten signature]</i>
Rælingen	<i>[Handwritten signature]</i>
Enebakk	<i>[Handwritten signature]</i>
Gjerdrum	<i>[Handwritten signature]</i>
Aurskog-Høland	<i>[Handwritten signature]</i>
Nes	<i>[Handwritten signature]</i>
Fet	<i>[Handwritten signature]</i>

Brønnøysundregistrene – Regnskapsregisteret

VEDLEGG TIL ÅRSREGNSKAP 2013

ROMERIKE KRISESENTER IKS Postboks 57 2001 LILLESTRØM	Organisasjonsnr.	IKS
	997 597 575	

Registrerte opplysninger per 10.06.2014		Eventuelle endringer dette regnskapsåret	
Startdato	Avslutningsdato	Startdato	Avslutningsdato
01.01.2013	31.12.2013		
Konsernforhold Foreninger som følger regler for frivillig virksomhet, kan ikke være morselskap	Morselskap NEI	Endret konsernforhold ☐ Morselskap ☐ Ikke morselskap	

Kun for aksjeselskap som har meldt fravalg av revisjon

Selskapet har besluttet at årsregnskapet ikke skal revideres Ja

Årsregnskapet er utarbeidet av ekstern autorisert regnskapsfører Ja

Ekstern autorisert regnskapsfører har i løpet av regnskapsåret bistått ved den løpende regnskapsføringen eller utført andre tjenester for selskapet enn å utarbeide årsregnskapet Ja

Årsregnskapet er satt opp etter reglene for frivillig virksomhet Avkrysning er kun aktuelt for foreninger (FLI) som er registrert i Frivillighetsregisteret

Hvis enheten ikke følger norsk regnskapslov eller frivillighetsregisterloven, kryss av IFRS selskap IFRS konsern

Hvis enheten velger å avvike fra regnskapsloven § 6-1, kryss av Funksjon selskap Funksjon konsern

Følges regnskapsreglene for små foretak? Ja Nei

Jeg bekrefter at vedlagte årsregnskap er fastsatt av kompetent organ den Dato 10.06.2014

Sted/dato, Underskrift av representant for enheten
Laila Durrani, Daglig Leder *Laila Durrani*

Bare til bruk for Regnskapsregisteret

G NYVE Admr Kregn Ja Nei Aktiv. regn

M Rets Ant.s

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ov.b	årsb	res	bal	e.bal	gj.bal	rev	i-rev	k-res	k-bal	k-n	k-rev	i-k-rev	n	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k-regn	kto	d.k	ik-fv	konsf	ifrs	fr-rev					funk	u.off	brev	

BR-1001-11

Romerike Krisesenter IKS

Årsberetning for Romerike Krisesenter IKS 2013

STYRETS VIRKSOMHET

Styret har hatt ni møter og har behandlet saker som tilligger styret i henhold til lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterloven), lov om interkommunale selskaper og selskapsavtale av dato 16.03.2011. Det har vært avholdt to representantskapsmøter i løpet av året.

STYRETS SAMMENSETNING

Styret har fem medlemmer i tillegg til et ansattvalgt styremedlem.

Kari Hauge er styrets leder. Erland Vestli er styrets nestleder. Elin M. Udnes er ansattvalgt styremedlem.

De øvrige styremedlemmene er Sissel Ryen, Tone W. Trøen og Dag Jørgensen.

ØKONOMISKE RESULTATER, UTVIKLING OG RISIKO

Regnskapet er ført i tråd med kommunale regnskapsprinsipper, etter bestemmelser om dette i selskapsavtalen.

RKIKS har gjennom året mottatt 9.816.000 kr i tilskudd fra eierkommunene. Selskapet har ved årets slutt et brutto driftsresultat på 6.270.035,99 kr og et ordinært resultat på 6.170.629,70 kr. Av dette er 5.577.944,80 kr momskompensasjon påløpt i investeringsregnskapet, som av styret er besluttet overført til investeringsregnskapet i sin helhet.

Selskapet har et regnskapsmessig mindreforbruk i 2013 på 424.391,69 kr.

Selskapets likviditet er god, da man har 2.472.757,26 kr på disposisjonsfond, hvorav 694.671,70 kr er på gavefond, samt 11.790,34 på nettverksgruppefond.

Romerike krisesenter IKS har mottatt 338.118 kr i gavemidler i løpet av året. Midlene har vi fått fra organisasjoner og private på Romerike.

Selskapet er eksponert mot endringer i rentenivå, men har ingen operasjonell risiko. Med operasjonell risiko menes risiko for hendelser som påvirker selskapets evne til å levere de tjenestene som tilligger selskapet.

ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøet vurderes som godt. Det har ikke gjennom året vært meldt om skader eller andre avvik fra normalsituasjonen.

Legemeldt sykefravær har i 2013 vært på 13,5 %. Dette skyldes i stor grad flere langtidssykemeldinger.

Virksomheten er IA bedrift, har bedriftshelsetjenesteavtale og det er valgt verneombud.

BEMANNING OG LIKESTILLING

Alle ansatte, foruten barneaktivitør, ved Romerike Krisesenter IKS er kvinner. Erfaringen viser at dialog mellom kvinner er enklere da mange av beboerne har vonde opplevelser med partner/ektefeller. Utenlandske kvinner har kulturelle eller religiøse begrensninger i å snakke med fremmede menn. Men ingen av disse begrunnelsene skal hindre oss i å vurdere mannlige søkere til stillinger.

Gjennomsnittsalderen for selskapets ansatte er ca. 45 år, med en stor andel arbeidstakere over 50 år.

YTRE MILJØ

Selskapet forholder seg til de krav som er satt av myndighetene/kommunene, og til krav og ambisjoner som er besluttet for selskapet. Det er i løpet av 2013 ikke rapportert om hendelser i driften som har hatt negative konsekvenser for miljøet.

FRAMTIDSUTSIKTER OG UTVIKLING

Selskapet skal utvikle samarbeidet med eierkommunene på Romerike om drift av det kommunale krisesentertilbudet. Krisesentertilbudet skal samordnes med det øvrige tjenesteapparatet i eierkommunene da det lovpålagte tilbudet og utførelsen krever en kommunal forankring. Loven pålegger kommunen en helhetlig oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbudet og andre deler av tjenesteapparatet. Selskapet har startet arbeidet med bygg av nytt krisesenter på Skedsmokorset. Senteret vil være betydelig bedre rustet til å oppfylle sine oppgaver etter at dette er ferdig. Prosjektet forventes ferdigstilt mai 2014.

ÅRSRESULTAT OG DISPONERING

Etter styrets oppfatning gir det fremlagt driftsregnskap og balanse med noter et riktig bilde av selskapets resultat for 2013 og økonomisk stilling ved årsskiftet.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet

Overskuddet er vedtatt avsatt styrkingen av egenkapitalen.

Kari Hauge

Erland Vestli

Dag Jørgensen

Sissel Ryen

Elin Udnes

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Organisasjonsnummer 976634446
Tlf. 66 93 83 77

Boks 313
2001 Lillestrøm

Til
Representantskapet i Romerike krisesenter IKS

REVISJONSBERETNING FOR 2013

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Romerike krisesenter IKS som viser et ordinært netto driftsresultat på kr 6 170 629,71 og et regnskapsmessig resultat på kr 424 391,69. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013 og driftsregnskap avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Skedsmo kommune
Rådhuset
2001 Lillestrøm
Tlf. 66 93 80 00
Faks 66 93 85 90

Lørenskog kommune
Rådhuset
1470 Lørenskog
Tlf. 67 93 40 00
Faks 67 92 98 10

Nittedal kommune
Rådhuset
1482 Nittedal
Tlf. 67 05 90 00
Faks 67 07 22 70

Rælingen kommune
Rådhuset
2025 Fjeringby
Tlf. 63 83 51 00
Faks 63 83 52 33

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Årsregnskap som avlegges etter kommunale prinsipper skal følge anordningsprinsippet ved periodisering av utgifter og inntekter. Dette innebærer at påløpte, kjente utgifter skal bokføres i det år de er påløpt. Påløpte utgifter på kr 167 227 er ikke bokført i årsregnskapet for 2013.

Av årsregnskapets netto driftsresultat er kr 5 577 944,80 anvendt til overføringer til investeringsregnskapet og kr 1 337 926,65 til avsetning til disposisjonsfond. Det er ikke budsjettert med overføringer til investeringsregnskapet i årsbudsjettet for 2013. Avsetningen til disposisjonsfond er vedtatt av styret i sak om årsregnskapet 2012, men ikke innarbeidet i budsjettet for 2013.

Konklusjon med forbehold

Etter vår mening er årsregnskapet, med unntak av virkningen av forholdet omtalt i avsnittet "Grunnlag for konklusjon med forbehold", avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Romerike krisesenter IKS per 31. desember 2013, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Romerike krisesenter IKS har hatt utgifter til investering i 2013, men har ikke budsjettert med utgifter eller finansiering av dette i opprinnelig budsjett eller ved senere reguleringer av årsbudsjettet. Etter vår mening er manglende budsjettvedtak her i strid med bestemmelsene i lov om interkommunale selskaper § 18 (årsbudsjett) og § 19 (budsjettavvik), som tilsier et realistisk budsjett og endringer i budsjettet ved budsjettavvik.

Konklusjon med forbehold

Etter vår mening er årsregnskapet, med unntak av virkningen av forholdet omtalt i avsnittet "Grunnlag for konklusjon med forbehold", avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Romerike krisesenter per 31. desember 2013, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

NEDRE ROMERIKE DISTRIKTSREVISJON

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lillestrøm 20.3.2014

Marion B. Hauan

Marion B Hauan
oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Kopi: Styret i Romerike krisesenter IKS